

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 23.12.2003
KOM(2003) 828 slutlig

2003/0324 (CNS)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

**om att upprätta gemenskapspatenträtten
och om överprövning vid förstainstansrätten**

(framlagt av kommissionen)

INNEHÅLL

MOTIVERING.....	5
1. Bakgrund.....	5
2. Gemenskapspatentet.....	5
3. EU-domstolssystemet.....	6
4. Gemenskapspatenträtten	7
5. Överprövningen i förstainstansrätten	9
6. Övergångsperiod	10
7. Behov av gemenskapsingripande.....	10
8. Föreslagna bestämmelser	10
Förslag till RÅDETS BESLUT om att upprätta gemenskapspatenträtten och om överprövning vid förstainstansrätten	36
Kapitel I – Gemenskapspatenträtten	38
Artikel 1 – Upprättande av gemenskapspatenträtten	
Artikel 2 – Gällande bestämmelser ur EG-fördraget	
Artikel 3 – Stadagebestämmelser för särskilda rättsinstanser	
Artikel 4 – Bilaga till protokollet om domstolens stadga	
Kapitel II – Överklagande vid förstainstansrätten.....	45
Artikel 5 – Antal domare vid förstainstansrätten	
Artikel 6 – Rättegången vid överprövning av mål om gemenskapspatent	
Kapitel III – Övergångs- och slutbestämmelser	46
Artikel 7 – Övergångsbestämmelser	
Artikel 8 – Ikraftträdande	
FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT	48
Åtgärdens beteckning: Förslag till rådets beslut om att upprätta gemenskapspatenträtten och om överprövning vid förstainstansrätten.....	48
1. BERÖRDA BUDGETRUBRIKER	48
2. ALLMÄNNA UPPGIFTER.....	48

2.1.	Sammanlagda anslag för åtgärden (del B): miljoner euro i åtagandebemyndiganden	51
2.2.	Tillämpningsperiod:	51
2.3.	Flerårig total utgiftsberäkning:	51
2.4.	Förenlighet med den ekonomiska planeringen och budgetplanen	52
2.5.	Påverkan på inkomsterna:	52
3.	BUDGETTEKNISKA UPPGIFTER	53
4.	RÄTTSLIG GRUND	53
5.	BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN OCH SKÄL FÖR ÅTGÄRDEN	53
5.1.	Behovet av gemenskapsåtgärder	53
5.1.1.	Mål för åtgärden	53
5.1.2.	Förhandsutvärdering	53
5.2.	Planerad verksamhet och villkor för finansiering via budgeten	54
5.3.	Genomförandebestämmelser	54
6.	BUDGETKONSEKVENSER	54
6.1.	Totala budgetkonsekvenser för del B (för hela programperioden)	54
6.2.	Kostnadsberäkning per åtgärd för del B (för hela programtiden)	54
7.	EFFEKTER PÅ PERSONALRESURSER OCH ADMINISTRATIVA UTGIFTER	54
7.1	Året innan EU-domstolssystemet tas i drift (2009).	54
7.1.1.	Personalbehov för åtgärden	55
7.1.2.	Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov	55
7.1.3.	Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden 2009	55
7.2.	EU-domstolssystemets två första driftsår (2010–2011)	56
7.2.1.	Personalbehov för åtgärden	56
7.2.2.	Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov	57
7.2.2.1.	Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter 2010	57
7.2.2.2.	Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter 2011	57
7.2.3.	Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden	58
7.2.3.1.	Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden 2010	58
7.2.3.2.	Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden 2011	58
7.3.	EU-domstolssystemets tredje och fjärde driftsår (2012–2013)	59
7.3.1.	Personalbehov för åtgärden	59

7.3.2.	Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov	60
7.3.2.1.	Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter 2012.....	60
7.3.2.2.	Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter 2013.....	60
7.3.3.	Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden under vart och ett av åren 2012 och 2013	61
7.4.	Avslutning på startfasen (2014)	61
7.4.1.	Personalbehov för åtgärden.....	62
7.4.2.	Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov	62
7.4.3.	Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden	63
8.	UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	63
8.1.	Metod för uppföljning	63
8.2.	Planerad form och tidsplan för utvärderingar	63
9.	BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING.....	64
KONSEKVENSBEDÖMNING: FÖRSLAGETS KONSEKVENSER FÖR FÖRETAG, SÄRSKILT SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG		65
Beteckning på förslaget.....		65
Dokumentets referensnummer		65
Förslaget		65
Konsekvenser för företagen		65
Samråd.....		67

MOTIVERING

1. BAKGRUND

Sedan länge har patentskydd i gemenskapen säkerställts på två sätt, av vilka inget grundar sig på en gemenskapsrättsakt: Nationella patent meddelas av nationella patentverk på grundval av lagar i respektive medlemsstat. Skyddet inskränker sig till ifrågavarande medlemsstats territorium och i händelse av tvist skall patenträtten försvaras vid de behöriga nationella domstolarna. Europapatent meddelas av EPO (Europeiska patentverket) som inrättats på grundval av Konventionen om meddelande av europeiska patent (Europeiska patentkonventionen, EPC) av den 5 oktober 1973, vilken innehåller materiell patenträtt och ett enhetligt patenteringsförfarande. Från och med att det meddelas ger ett europapatent skydd i ett av rättshavaren designerat antal länder bland de konventionsanslutna staterna. Men den harmoniserade patenträtt som finns i kraft av Europeiska patentkonventionen sträcker sig i princip bara fram till dess att europapatentet meddelas, varefter patentets verkan bestäms av den nationella patentlagen i respektive av rättshavaren designerad konventionsansluten stat. I händelse av tvist kommer den rättsliga behandlingen vidare att skötas av behöriga nationella domstolar. Denna situation där en patenträtt meddelas i eller med verkan begränsad till enskilda medlemsstater i EU, vilket för rättshavaren innebär en risk att bli indragen i ett antal patentmål i olika medlemsstater om samma rätts- eller sakfråga med i värsta fall varierande utgång, har länge brännmärkts som ohållbar och olämplig med hänsyn till behoven hos näringslivet i EU. Sedan länge har medlemsstaterna lagt ner stora ansträngningar på att åtgärda situationen på gemenskapsplanet. Gemenskapens patentkonvention, som syftade till att skapa ett enhetligt gemenskapspatent, undertecknades i Luxemburg den 15 december 1975 och följdes av ett avtal undertecknat i Luxemburg den 15 december 1989, om gemenskapspatent som bl.a. omfattar ett protokoll om lösning av tvister i fråga om intrång i och giltighet för gemenskapspatent. Ingen av dessa överenskommelser trädde dock i kraft.

2. GEMENSKAPSPATENTET

Vid Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000 initierades ett allmänt program inriktat på att förbättra EU-ekonomins konkurrenskraft och frågan togs upp på nytt. En konkret förbättringsåtgärd som rådet föreslog var att skapa ett gemenskapspatentsystem för att angripa befintliga brister i rättsskyddet för uppfinningar och därigenom ge incitament till investeringar i forskning och utveckling, vilket skulle bidra till bättre konkurrenskraft i ekonomin som helhet. Inte långt efter Europarådets möte i Lissabon lade kommissionen den 1 augusti 2000 ett förslag till rådsförordning om gemenskapspatent [KOM(2000) 412 slutlig] som innehåller relevanta bestämmelser om gemenskapspatent, särskilt bestämmelser om att skapa ett enhetligt gemenskapspatent med klart angivna rättigheter, rättsmedel för att försvara dessa rättigheter, ogiltighetsgrunder samt former för förvaltning av gemenskapspatenten, t.ex. förnyelse på årsbasis. Tanken är att gemenskapspatenten skall meddelas av EPO. För detta ändamål måste gemenskapen tillträda Europeiska patentkonventionen och därpå uppdraga åt EPO att meddela gemenskapspatent. Då kommer EPO att meddela europapatent och gemenskapspatent på identiska grunder ur Europeiska patentkonventionen, vilket borgar för enhetlighet och rättssäkerhet

i EU på patenträttens område. Därtill kan EPO:s gedigna kompetens som granskningsmyndighet ställas i gemenskapspatentets tjänst.

3. EU-DOMSTOLSSYSTEMET

Genom att inrätta ett EU-domstolssystem lägger man en central pusselbit på plats i gemenskapens patentsystem. Ett gemensamt patentinstitut för hela EU kommer därmed inte bara att regleras genom enhetliga bestämmelser i gemenskapsrätten via rådets förordning om gemenskapspatent. Det kommer senast 2010, efter en övergångsperiod då de nationella domstolarna behåller behörigheten i sakfrågorna, dessutom att försvaras vid ett EU-domstolssystem vars beslut har verkan i hela EU.

En rättslig grund för att bilda ett EU-domstolssystem infördes i EG-fördraget genom artikel 2 (punkterna 26 f.) i Nicefördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, Fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem, vilket trädde i kraft den 1 februari 2003. Genom denna artikel 2 kompletteras EG-fördraget med artiklarna 229a och 225a. Förslagsvis upprättas EU-domstolssystemet med hjälp av två rådsbeslut på grundval av dessa artiklar.

För att domstolen skall kunna svara för rättsutövning med hänsyn till gemenskapspatentet, måste den ges en motsvarande behörighet. Enligt artikel 229a i EG-fördraget får rådet anta bestämmelser för att i den omfattning som det beslutar ge domstolen behörighet att avgöra tvister som rör tillämpningen av de rättsakter som antagits på grundval av EG-fördraget och genom vilka gemenskapsrättigheter avseende industriellt rättsskydd skapas. Med detta för ögonen föreslår kommissionen i ett separat förslag till rådet ett rådsbeslut om att överföra behörighet när det gäller gemenskapspatentet. Domstolen bör ha behörighet när det gäller tvister om intrång i eller giltighet för gemenskapspatent eller gemenskapstilläggsskydd, utnyttjande av uppfinningen efter det att gemenskapspatentansökan offentliggjorts, rättigheter grundade på tidigare användning av uppfinningen, interimistiska och bevisskyddande åtgärder på det överförda behörighetsområdet, skadestånd eller ersättning i anslutning till de fall som anges ovan samt att utdöma straffavgifter vid underlåtenhet att efterkomma ett beslut att vidta en viss åtgärd eller avstå från ett visst handlande.

Föreliggande kommissionsförslag till rådsbeslut på grundval av artiklarna 225a och 245 i EG-fördraget är inriktat på att upprätta en särskild rättsinstans som skall kallas "gemenskapspatenträtten" och ha till uppgift att, inom ramen för domstolens behörighet, säkerställa rättsutövning i första instans när det gäller gemenskapspatent. Förslaget till beslut innehåller vidare de bestämmelser som krävs för att anpassa förstainstansrätten, vilken enligt artikel 225.2 ikläder sig rollen av andra instans för överprövning av gemenskapspatenträttens avgöranden.

4. GEMENSKAPSPATENTRÄTTEN

Genom artikel 225a i EG-fördraget finns en möjlighet att bilda särskilda rättsinstanser med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden. Förslagsvis upprättas gemenskapspatenträtten som en särskild rättsinstans enligt artikel 225a i EG-fördraget. Den får behörighet i första instans när det gäller sådana tvister om gemenskapspatent som domstolen får behörighet att avgöra genom rådsbeslutet grundat på artikel 229a i EG-fördraget.

EG-fördraget innehåller ett antal bestämmelser om särskilda rättsinstanser. Enligt artikel 220 andra stycket är de knutna till förstainstansrätten. I artikel 225a fjärde stycket i EG-fördraget fastställs vilka kompetenskrav domarna vid särskilda rättsinstanser skall uppfylla och hur de skall utses. De skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbetet. Till skillnad från vad som gäller för domarna vid domstolen och förstainstansrätten, vilka utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd, skall domarna i en särskild rättsinstans utses av rådet genom enhälligt beslut. I artikel 225a femte stycket i EG-fördraget anges att de särskilda rättsinstanserna skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen, varefter reglerna skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet. Bestämmelserna i EG-fördraget om domstolen och dem i domstolens stadga gäller enligt artikel 225a sjätte stycket i EG-fördraget också särskilda rättsinstanser, såvida det inte föreskrivs något annat i det beslut som upprättar den särskilda rättsinstansen. Enligt artiklarna 225.2 och 225a tredje stycket i EG-fördraget (Nice) skall besluten i gemenskapspatenträtten överklagas till förstainstansrätten. Denna möjlighet att överklaga inskränker sig till rättsfrågor, såvida det inte föreskrivs något annat i det beslut som upprättar den särskilda rättsinstansen.

När det gäller gemenskapspatenträttens uppbyggnad, är förslaget inriktat på en centralt belägen specialdomstol på EU-nivå, som antas bäst ägnad att trygga rättssäkerhet för det enhetliga gemenskapspatentet. Gemenskapspatentet med sin EU-täckning kommer därmed inte bara att lyda under enhetliga bestämmelser i EU-rätten från rådets förordning om gemenskapspatent. Det kommer också att gå att försvara det effektivt vid ett EU-domstolssystem som kan garantera kvalitativt högtstående avgöranden genom ett snabbt, billigt och enhetligt förfarande. Med hjälp sina domare och deras varierande rättsliga bakgrund lär gemenskapspatenträtten efter hand bygga upp en gemensam gemenskapspraxis i patentärenden som kommer att borge för rättssäkerhet i hela EU. Dessa argument till stöd för ett uteslutande centralt beläget domstolssystem har efter långa och genomgripande diskussioner fått rådets enhälliga stöd, vilket framgår av den gemensamma politiska strategin från den 3 mars 2003. Domarna i en specialiserad gemenskapspatenträtt bör ha tillräcklig erfarenhet på patentområdet. Detta är rådets uttryckliga uppfattning i den gemensamma politiska strategi där man framför att kandidaterna för utnämning måste ha patenträttslig sakkunskap på erkänt hög nivå och att de skall tillsättas på grundval av sin sakkunskap.

Enligt förslaget skall gemenskapspatenträtten bestå av sju domare inklusive ordföranden. Eftersom normal sammansättning är tre domare i ett lag skulle sex domare innebära två avdelningar för gemenskapspatenträtten. Den sjunde ledamoten förefaller nödvändig som förstärkning av en avdelning när detta behövs, t.ex. när en

domare är sjuk eller som ersättning i domarlaget för gemenskapspatenträttens ordförande, vilken ju också måste sköta administrativa och representativa sysslor. Vid särskilda tillfällen, som skall anges i rättegångsreglerna, kan gemenskapspatenträtten sammanträda i utökad sammansättning, t.ex. när grundläggande rättsfrågor behandlas, eller i inskränkt sammansättning, eventuellt för att besluta om interimistiska åtgärder eller för att avgöra enkla mål.

Domarna bör biträdas av tekniska experter under hela handläggningen av målet, enligt vad rådet överenskommit i sin gemensamma politiska strategi från den 3 mars 2003. För detta ändamål skall det finnas "biträdande referenter" enligt artikel 13 i domstolens stadga. Sådana biträdande referenter, som skall vara specialister på olika tekniska områden, skall aktivt delta i beredning, förhandlingar och överläggningar i anslutning till målen. De bör dock inte tillåtas att rösta om de beslut som fattas. Men deras medverkan kommer att vara viktig och bidra till att man tidigt kan klargöra vilka tekniska punkter som är centrala. Syftet med dem är inte att helt utesluta andra sakkunniga, utan snarare att göra det möjligt för rätten i sin helhet att snabbare och mer exakt förstå de tekniska aspekterna i ett ärende, vilket är viktigt för att kunna handlägga ärendet effektivt och kunna fälla ett rättsligt korrekt avgörande.

Även om gemenskapspatenträtten är knuten till förstainstansrätten skall den ha sin egen justitiesekreterare. Mot bakgrund av att det rör sig om en helt annan typ av ärenden och storleken på den beräknade belastningen är det förmodligen nödvändigt med en egen justitiesekreterare om gemenskapspatenträtten skall kunna säkerställa snabb och effektiv handläggning.

När det gäller behandlingen i första instans inför gemenskapspatenträtten, så skapas genom artikel 4 i beslutsförslaget en bilaga II till protokollet om domstolens stadga. Den innehåller ett antal bestämmelser som anpassar bestämmelserna i domstolens stadga med tillämpning på särskilda rättsinstanser enligt artikel 225a sjätte stycket i EG-fördraget. På grund av särdragen hos de mål som gemenskapspatenträtten kommer att behandla, dvs. civilrättsliga patenttvister, är vissa bestämmelser i domstolens stadga inte tillämpliga, t.ex. de som gäller gemenskapsrättsakters stadgeenlighet. Andra behöver anpassas, t.ex. de som gäller rättegången, framläggning av bevismaterial eller ändring av en dom, slutligen behövs det några nya bestämmelser, t.ex. om verkställighet för gemenskapspatenträttens domar eller domstolsavgifter.

Vilket som helst av EU:s officiella språk kan beroende på omständigheter bli rättegångsspråk vid gemenskapspatenträtten. Den princip som avgör rättegångsspråket i ett givet fall utgår från svarandens bosättningsort i EU. Gemenskapspatenträtten skall föra förhandlingar på det officiella EU-språket i den medlemsstat där svaranden är bosatt eller på det av bosättningslandets officiella EU-språk som svaranden väljer, om bosättningslandet har fler än ett officiellt EU-språk. Men om parterna begär det och gemenskapspatenträtten samtycker kan valfritt officiellt EU-språk utses till rättegångsspråk. Om svaranden inte är bosatt i någon medlemsstat kommer rättegångsspråket att bli det officiella EU-språk gemenskapspatentet meddelades på.

Enligt förslaget kommer talan inför gemenskapspatenträtten inte att vara kostnadsfri. Gemenskapspatenträtten kommer att avgöra tvister mellan parter som försvarar sina enskilda rättigheter mot konkurrenter och vilka därför rimligen bör bidra till domstolskostnaderna. Därför kommer principen om avgiftsfrihet som fastställs i artikel 72 i domstolens rättegångsregler och i artikel 90 i förstainstansrättens rättegångsregler inte att utsträckas till att även gälla handläggningen vid gemenskapspatenträtten. Men regler om rättshjälp kommer att ingå i gemenskapspatenträttens rättegångsregler för det fall då en part är oförmögen att bestrida kostnaden för rättegången. Liknande bestämmelser finns i artikel 76 i domstolens rättegångsregler och artikel 94 f. när det gäller förstainstansrätten.

5. ÖVERPRÖVNINGEN I FÖRSTAINSTANSRÄTTEN

Genom att gemenskapspatenträtten upprättas som särskild rättsinstans enligt artikel 225a i EG-fördraget och knyts till förstainstansrätten enligt artikel 220 andra stycket i EG-fördraget kommer denna sistnämnda instans enligt artikel 225.2 i EG-fördraget att vara behörig att pröva och avgöra överklaganden mot avgöranden i gemenskapspatenträtten.

Av den anledningen föreslås att förstainstansrätten kompletteras med en särskild överklagandeavdelning för patentmål där tre domare med hög juridisk kunskapsnivå inom patenträtt skall tillhandahålla den erfarenhet av rättsutövning som krävs på det mycket speciella området tvistlösning i patentärenden. Detta förefaller nödvändigt inte bara i första instans på gemenskapspatenträttens nivå utan också vid överprövning för att säkerställa snabb och effektiv handläggning med inriktning på avgöranden med hög kvalitet som omedelbart, från det att domstolssystemet tas i bruk, skapar tilltro hos användarna. De domare som handlägger överklaganden kommer också att biträdas av tekniska experter under hela handläggningen av målet. Dessa "biträdande referenter" skall delta i beredning, förhandlingar och överläggningar i anslutning till målet.

Eftersom gemenskapspatenträtten i första instans och överklagandeavdelningen i förstainstansrätten i andra instans utgör två steg i en gemensam rättegång måste de arbeta enligt samma uppsättning rättegångsregler. Därför skall de särskilda stadgebestämmelser som krävs med hänsyn till patentmålenas särdrag och som skiljer sig från domstolens stadgebestämmelser, på samma sätt som de tillämpas på gemenskapspatenträtten enligt artikel 225a sjätte stycket i EG-fördraget, också tillämpas på överprövningsförfarandet vid förstainstansrätten.

I princip prövar förstainstansrätten talan om gemenskapspatent i andra och sista instans. Någon ytterligare möjlighet att överklaga till domstolen planeras inte. Men i undantagsfall kan avgöranden i förstainstansrätten omprövas i domstolen på begäran av förste generaladvokaten enligt artikel 225.2 i EG-fördraget och artikel 62 i domstolens stadga, om enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten anses hotad. Domstolen förväntas framställa om att ändra stadgan så att den kompletteras med utförligare regler om ett sådant omprövningsförfarande enligt vad som efterfrågas i den förklaring 13 som Nice-konferensen antog.

När det gäller den befogenhet förstainstansrätten har i kraft av artikel 225.3 i EG-fördraget att på områden fastställda i stadgan pröva och avgöra ärenden som hänskjuts för förhandsavgörande enligt artikel 234 i EG-fördraget, så innehåller föreliggande förslag inte någon sådan befogenhet i förhållande till gemenskapspatent. En sådan möjlighet antogs visserligen kunna ge viktiga potentiella synergieffekter, förstainstansrätten skulle kunna avgöra parallella sakfrågor antingen i egenskap av appellationsdomstol i mål om gemenskapspatent eller på begäran när nationella domstolar ber om ett förhandsavgörande, men man bestämde sig för att denna behörighet för närvarande bör stanna hos domstolen. Det faktum att en gemenskapspatenträtt inrättas för att hantera ett nytt slags mål på gemenskapsnivå är redan det en så banbrytande nyordning i EU:s rättssystem att det förefaller lämpligt att samla praktiska erfarenheter av arbetet i detta nya domstolssystem innan man går vidare.

6. ÖVERGÅNGSPERIOD

Den 3 mars 2002 enades rådet i sin gemensamma politiska strategi om att EU-domstolssystemet skall upprättas senast år 2010. Till dess kommer medlemsstaternas nationella domstolar att vara behöriga. Detta har betydelse för gemenskapspatent som träder i kraft innan EU-domstolssystemet upprättas. Förordningen om gemenskapspatent kommer att innehålla särskilda bestämmelser som reglerar övergångsperioden. Varje medlemsstat förväntas utse ett begränsat antal nationella domstolar som skall utöva den behörighet som kommer att överföras till domstolen när övergångsperioden når sitt slut. Sådana rättsmedel som tillåts i respektive medlemsstat mot avgöranden i domstolarna där förblir tillämpliga. De nationella domstolarna skall ha behörighet i hela EU, utom om den nationella domstolens behörighet grundar sig på platsen för intrånget, vilket betyder att behörigheten är begränsad till gärningar begångna i den medlemsstaten. Inför de nationella domstolarna skall gemenskapspatentet åtnjuta en övergripande presumtion om giltighet, som dock inte skall omfatta det enkla yrkandet om ogiltighet som försvar mot talan om intrång. Enligt artikel 2 i kommissionens förslag till rådsbeslut om att ge Europeiska gemenskapernas domstol behörighet i mål om gemenskapspatent skall mål som anhängiggjorts vid nationella domstolar när överföringen av behörighet till domstolen träder i kraft fullföljas i de behöriga nationella domstolarna.

7. BEHOV AV GEMENSKAPSINGRIPANDE

Föreliggande beslut om rättsutövningen i samband med gemenskapspatentsystemet syftar till att avhjälpa befintliga brister när det gäller patentskydd i EU. Målsättningen är att åstadkomma ett patentskydd på EU-nivå som kan försvaras via talan inför en enda domstol med enhetligt arbets- och synsätt. Den målsättningen kan bara uppnås på EU-nivå.

8. FÖRESLAGNA BESTÄMMELSER

Beslutet innehåller 3 kapitel, vilka behandlar gemenskapspatenträtten (kapitel I), överprövningsförfarandet vid förstainstansrätten (kapitel II) och övergångs- och slutbestämmelser (kapitel III).

Kapitel I – Gemenskapspatenträtten

Kapitel I om gemenskapspatenträtten består av två delar. Genom artiklarna 1–3 i beslutet inrättas gemenskapspatenträtten, fastställs vilka bestämmelser ur EG-fördraget som skall tillämpas på gemenskapspatenträtten och ges en rättslig grund för att foga en bilaga till protokollet om domstolens stadga som kommer att reglera gemenskapspatenträtten och dess verksamhet. Artikel 4 innehåller de särskilda bestämmelser med tillämpning på gemenskapspatenträtten som skall fogas till protokollet om domstolens stadga (nedan "stadgan") i en bilaga.

Artikel 1 – Upprättande av gemenskapspatenträtten

I kraft av artikel 1 upprättas en särskild rättsinstans som skall heta "gemenskapspatenträtten" för tvistlösning rörande gemenskapspatentet i första instans. Upprättandet av gemenskapspatenträtten grundas på artikel 225a i EG-fördraget som ger en möjlighet att bilda särskilda rättsinstanser med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden. Enligt artikel 220 andra stycket i EG-fördraget skall gemenskapspatenträtten vara knuten till förstainstansrätten. I rådet har gemenskapspatenträttens uppbyggnad diskuterats intensivt, särskilt avseende vad som är lämplig centraliseringsgrad. I den gemensamma politiska strategi som antogs den 3 mars 2003 enades rådet enhälligt om att skapa en uteslutande centralt placerad första instans. Förslaget till att upprätta en gemenskapspatenträtt bygger på denna uppfattning. Följaktligen bör gemenskapspatenträtten ha sitt säte vid förstainstansrätten, utan någon möjlighet att, vilket har dryftats i rådet, etablera permanenta regionala avdelningar i medlemsstaterna.

Artikel 2 – Gällande bestämmelser ur EG-fördraget

I överensstämmelse med artikel 225a sjätte stycket i EG-fördraget skall de bestämmelser i EG-fördraget som avser domstolen och bestämmelserna i domstolens stadga tillämpas på gemenskapspatenträtten, om inte annat föreskrivs i beslutet om upprättandet av gemenskapspatenträtten. I artikel 2 räknas de artiklar ur EG-fördraget upp som gäller domstolen och som också skall gälla gemenskapspatenträtten, såvida inget annat följer av därpå följande bestämmelser i kapitel I i beslutet. Samma teknik används i artikel 4 i rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt.

Bestämmelserna i EG-fördraget om domstolen passar inte helt och hållet för det speciella tvistlösningsområde som gemenskapspatenträtten skall hantera. Självklart kan sådana bestämmelser som gäller domstolen eller förstainstansrätten i sig eller särskilda förfaranden inför dem inte tillämpas. Bland bestämmelser med allmännare innehåll är ett antal artiklar som behandlar gemenskapsrättsakter, särskilt ogiltigförklaring, t.ex. artiklarna 231, 233 och 242 i EG-fördraget, inte tillämpliga på gemenskapspatenträtten som skall handlägga civilrättslig tvistlösning, vilket utesluter ogiltigförklaring av gemenskapsrättsakter.

Artiklarna 241, 243, 244 och 256 i EG-fördraget skall gälla gemenskapspatenträtten. Enligt artikel 241 i EG-fördraget får enskilda parter yrka att en förordning inte skall tillämpas med hänvisning till vad som anges i artikel 230 andra stycket i EG-fördraget. Genom att tillåta detta yrkande om att en förordning inte skall tillämpas ger EG-fördraget ett skydd mot tillämpning av olagliga förordningsbestämmelser, vilket man också bör kunna använda i patenttvister. Parterna bör tillåtas att indirekt angripa relevanta patentbestämmelsers giltighet. I artikel 243 i EG-fördraget fastställs att domstolen får besluta om nödvändiga interimistiska åtgärder. Denna bestämmelse har även bäring på tvister mellan enskilda parter och bör således gälla gemenskapspatenträtten. Artiklarna 244 och 256 i EG-fördraget gäller verkställigheten för en dom som regleras i lagen i den medlemsstat där verkställigheten skall ske. Bestämmelsen bör även gälla domar i gemenskapspatenträtten.

När det gäller interimistiska åtgärder (artikel 14 i bilaga II till stadgan) och verkställelse av gemenskapspatenträttens avgöranden (artikel 22 i bilaga II till stadgan) tas i beslutet särskild hänsyn till gemenskapspatentsmålens särdrag. Ett beslut om interimistiska åtgärder enligt artikel 243 i EG-fördraget skall inte vara avhängigt av om huvudmålet redan är anhängiggjort vid gemenskapspatenträtten, och interimistiska åtgärder som har befunnits vara obefogade får läggas till grund för ett yrkande om rimlig ersättning för förorsakad skada. De former för verkställighet som fastställs i artikel 256 i EG-fördraget förefaller vidare inte helt ändamålsenliga för verkställighet av gemenskapspatenträttens beslut, särskilt inte interimistiska åtgärder, eftersom det krävs att ett beslut om verkställighet från den nationella myndighet som medlemsstaten utsett för detta ändamål skall bifogas avgörandet. Även om den nationella myndigheten bara skall kontrollera avgörandets äkthet, innebär det omotiverat dröjsmål. Därför bör beslutet om verkställighet knytas till avgörandet direkt av gemenskapspatenträtten. Vidare bör gemenskapspatenträttens beslut också gå att verkställa mot medlemsstater eftersom de bör behandlas på samma sätt som andra parter när det är gemenskapspatenthavare eller gör intrång i ett gemenskapspatent. Slutligen bör gemenskapspatenträtten kunna säkerställa verkställighet genom vitesföreläggande.

Artikel 3 – Stadgebestämmelser för särskilda rättsinstanser

Genom artikeln kompletteras domstolens stadga med en ny avdelning VI ”Särskilda rättsinstanser” som skall innehålla en artikel 65 och utgöra rättslig grund för bilagor till domstolens stadga om särskilda rättsinstanser bildade enligt artikel 225a i EG-fördraget. Artikeln är allmänt formulerad och gäller också eventuella framtida särskilda rättsinstanser. Enligt artikel 225a sjätte stycket i EG-fördraget skall bestämmelserna i domstolens stadga tillämpas på särskilda rättsinstanser, om inte annat föreskrivs i beslutet om upprättandet. De flesta av bestämmelserna i domstolens stadga passar också för särskilda rättsinstanser, men några särbestämmelser torde krävas i varje enskilt fall för att ta hänsyn till den ifrågavarande särskilda rättsinstansens särdrag, t.ex. när det gäller arbetssätt, sammansättning och särskilda rättegångsregler. I framtiden kommer därför varje nybildad särskild rättsinstans att tilldelas en ny bilaga som skall innehålla särbestämmelser för den nybildade rättsinstansen. Följaktligen föreskriver den nyinförda artikeln 65 i domstolens stadga att bestämmelser för särskilda rättsinstanser om behörighet, sammansättning, organisation och rättegång skall fastställas i en bilaga till domstolens stadga.

Artikel 4 – Bilaga till protokollet om domstolens stadga

På grundval av artikel 65 i domstolens stadga, som tillkommer i kraft av artikel 3 i föreliggande beslut, skapas genom artikel 4 en bilaga II till domstolens stadga som skall heta "Gemenskapspatenträtten" och innehålla följande:

I artikel 1 i bilaga II fastställs gemenskapspatenträttens behörighet. Artiklarna 2 och 3 i bilaga II gäller tillsättning av domare, artikel 4 val av ordförande för gemenskapspatenträtten.

I artikel 5 i bilaga II anges vilka bestämmelser i avdelningarna I och II i stadgan som gäller gemenskapspatenträtten, varpå följer ett antal särbestämmelser om gemenskapspatenträttens organisation (artiklarna 6–9 i bilaga II). I artikel 10 i bilaga II fastställs att rättegången vid gemenskapspatenträtten skall regleras genom avdelning III i stadgan, varpå följer ett antal särbestämmelser som behövs med hänsyn till ärendenas särdrag (artiklarna 11–25). Artiklarna 47 f. och 53 f. i avdelning IV i domstolens stadga innehåller en liknande regeluppsättning om förstainstansrätten.

Slutligen innehåller bilaga II särskilda bestämmelser om överprövning i förstainstansrätten (artiklarna 26–28) och en rättslig grund för att låta rättegångsreglerna innehålla tillämpningsbestämmelser och eventuella nödvändiga kompletteringar.

Artikel 1 i bilaga II till stadgan – Behörighet

På grundval av artikel 229a i EG-fördraget får domstolen ensam behörighet i mål om gemenskapspatent genom ett separat rådsbeslut som tillåter domstolen att ta på sig rättsutövningen på detta område.

Genom denna artikel fastställs att domstolens exklusiva behörighet när det gäller tillämpningen av rådets förordning (EG) nr .../... av den ... om gemenskapspatent och rådets förordning (EG) nr .../... av den ... om gemenskapstilläggsskydd skall utövas i första instans av gemenskapspatenträtten. Gemenskapspatenträttens behörighet fastställs genom hänvisning till rådets beslut om att ge Europeiska gemenskapernas domstol behörighet i mål om gemenskapspatent, som kommissionen lagt ett separat förslag om. Gemenskapspatenträtten får då behörighet på det område som specificeras i artikel 1 i kommissionsförslaget till rådsbeslut, nämligen tvister om intrång i eller giltighet för gemenskapspatent eller gemenskapstilläggsskydd, utnyttjande av uppfinningen efter det att gemenskapspatentansökan offentliggjorts, rättigheter grundade på tidigare användning av uppfinningen, yrkanden på interimistiska och bevisskyddande åtgärder på det överförda behörighetsområdet, talan om skadestånd eller ersättning i anslutning till de fall som anges ovan samt möjlighet att vid vite förelägga att ett beslut om att vidta en viss åtgärd eller avstå från ett visst handlande skall följas.

Under en övergångsperiod innan behörighetsförskjutningen träder i kraft kommer målen att avgöras av nationella domstolar enligt bestämmelserna i förordningen om gemenskapspatent. Enligt vad som står i artikel 2 i rådsbeslutsförslaget om behörighet för domstolen i mål om gemenskapspatent kommer gemenskapspatenträtten inte att ha behörighet att avgöra talan som redan väckts vid

nationella domstolar under övergångsperioden, eftersom behörighetsöverföringen inte omfattar sådana mål.

Artikel 2 i bilaga II till stadgan – Antal, tillsättning och tjänstgöringstid för domare vid gemenskapspatenträtten

Artikel 2 innehåller bestämmelser om domarna vid gemenskapspatenträtten.

I första stycket anges hur många ledamöter gemenskapspatenträtten skall ha och hur länge de skall tjänstgöra. Storleksmässigt skall gemenskapspatenträtten bestå av sju domare inklusive ordföranden. I kraft av artikel 8 i bilaga II till stadgan kommer gemenskapspatenträtten normalt att sammanträda i avdelningar med tre domare. Med sex domare kan två avdelningar bildas. Det förefaller behändigt med en sjunde ledamot som kan ge stöd åt den avdelning som leds av gemenskapspatenträttens ordförande, eftersom den funktionen också innebär förvaltnings- och representationsarbete vid gemenskapspatenträtten. Vidare innebär sju domare att alla kan sammanträda och besluta tillsammans enligt artikel 17 första stycket i stadgan, där det står att besluten bara är giltiga om ett ojämnt antal domare är närvarande. Detta antal tryggar vidare god rättsutövning i händelse av sjukdom och framstår rent allmänt som ett lämpligt antal för de uppgifter och den belastning som kan förväntas i gemenskapspatenträttens startfas. Domarna kommer att fastställa rättegångsreglerna för gemenskapspatenträtten, enligt vad som står i artikel 225a femte stycket i EG-fördraget. Gemensam rättspraxis i överensstämmelse med de fastställda rättegångsreglerna kommer att utvecklas, och efter hand som erfarenheterna växer lär det bli aktuellt med anpassningar. Under startfasen, de första tre åren, väntas belastningen bli 50, 100 och 150 nya ärenden per år, dvs. 25, 50 och 75 nya ärenden per avdelning. Denna skattning grundar sig på antagandet att 100 000 patent meddelas av EPO per år, av vilka 50 000 är EU-designerade, och att tvistkvoten ligger på 1 av 1000 patent i kraft. När man försöker planera för en rimlig arbetsbörda är det viktigt att komma ihåg att gemenskapspatenträtten måste arbeta sig fram till en gemensam rättspraxis, vilket särskilt i startfasen kommer att kräva ett antal grundläggande beslut med motsvarande behov av djuplodande diskussioner.

För gemenskapspatenträttens vidkommande förefaller det rimligt att domarna har en tjänstgöringstid på sex år, med möjlighet till en andra tjänstgöringsperiod, på samma sätt som gäller för domstolen enligt artikel 223 andra stycket i EG-fördraget och för förstainstansrätten i artikel 224 andra stycket i EG-fördraget. Ledamöterna i domarlaget skall bytas ut till en del vart tredje år på samma sätt som gäller för förstainstansrätten enligt artikel 224 andra stycket i EG-fördraget. Genom att man ersätter ledamöterna i omgångar kan den sakkunskap som byggs upp i rätten föras över från erfarna domare till nytillsatta domare, vilket bör bidra till stabil praxis och rättssäkerhet. För att gemenskapspatenträtten skall komma i fas med sitt eget rullande tillsättningsschema måste dock några av de först tillsatta ledamöterna godta en kortare tjänstgöringstid. Därför innehåller artikel 7 andra stycket i beslutsförslaget en övergångsbestämmelse, enligt vilken rådets ordförande genom lottning skall utse de domare vars tjänstgöringstid skall löpa ut efter tre år.

I andra stycket anges att domarna skall utses bland kandidater som medlemsstaterna föreslår och inneha den särskilda kompetens ledamöterna i gemenskapspatenträtten bör besitta. I artikel 225a i EG-fördraget anges att ledamöter i de särskilda rättsinstanserna skall utses bland ”personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbeten”. I detta andra stycke specificeras den allmänna bestämmelsen, som gäller alla möjliga typer av särskilda rättsinstanser, med hjälp av noggrant angivna profilkrav för kandidater till domarämbetet vid gemenskapspatenträtten. Enligt rådets gemensamma politiska strategi av den 3 mars 2003 måste ledamöterna tillsättas på grundval av sakkunskap och väljas bland kandidater med erkänt hög juridisk kunskapsnivå inom patenträtt. Detta är synnerligen viktigt eftersom patenträttens särdrag gör att det krävs mycket stor erfarenhet. Domarnas erfarenhet av patenträtt kommer att bli avgörande för systemets möjlighet att vinna erkännande bland användarna genom effektiv behandling och avgöranden av hög kvalitet. Domarna kommer att tillsättas efter samråd med en kommitté som skall bildas enligt artikel 3.

Artikel 3 i bilaga II till stadgan – Rådgivande kommitté

I första stycket anges att domarna skall tillsättas efter samråd med en rådgivande kommitté, som skall bildas för detta ändamål, vilket är att yttra sig om kandidaternas lämplighet för uppgiften som domare vid gemenskapspatenträtten. Rådet skall med hjälp av kommitténs yttrande hitta de bästa kandidaterna för gemenskapspatenträtten. Beroende på om det finns särskilda omständigheter som behöver beaktas kan kommittén också tillhandahålla en förteckning över de kandidater vars erfarenhet är mest ändamålsenlig. I så fall skall förteckningen omfatta dubbelt så många kandidater som det finns domarämbeten att tillsätta för att undanröja eventuella risker för att rådets beslut föregrips genom kommitténs yttrande.

I andra stycket fastställs att kommittén skall bestå av sju ledamöter, utsedda bland tidigare ledamöter i domstolen, förstainstansrätten, gemenskapspatenträtten eller advokater med erkänd kompetens. På förslag från domstolens ordförande skall rådet genom beslut med kvalificerad majoritet utnämna ledamöterna i kommittén och fastställa kommitténs arbetsordning.

Artikel 4 i bilaga II till stadgan – Gemenskapspatenträttens ordförande

Artikeln handlar om ordföranden vid gemenskapspatenträtten som domarna skall välja på tre år ur sin egen krets. Omval är tillåtet. Samma förfaringssätt tillämpas vid förstainstansrätten enligt artikel 224 tredje stycket i EG-fördraget. Men enligt övergångsbestämmelsen i artikel 7 första stycket i beslutsförslaget skall gemenskapspatenträttens första ordförande tillsättas på samma sätt som rättens ledamöter, såvida inte rådet beslutar att även den första ordföranden skall väljas av övriga ledamöter. Samma tillvägagångssätt tillämpades för förstainstansrätten, se artikel 11 första stycket i rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt.

Artikel 5 i bilaga II till stadgan – Tillämplighet på gemenskapspatenträtten och dess ledamöter för bestämmelser ur avdelningarna I och II i stadgan

I artikelns första mening anges vilka bestämmelser ur stadgans avdelningar I och II som även skall gälla gemenskapspatenträtten. En motsvarande angivelse med tillämpning på förstainstansrätten finns i artikel 47 första stycket i stadgan.

När det gäller gemenskapspatenträtten förklaras följande artiklar ur avdelning I i stadgan tillämpliga: Artikel 2 (ed), artikel 3 (immunitet), artikel 4 (annan sysselsättning), artikel 5 (avgång), artikel 6 (avsked) och artikel 7 (ämbetstid vid ersättning). Däremot nämns artikel 8 om generaladvokaten inte i denna artikel. Det beror på att gemenskapspatenträtten inte kommer att ha någon generaladvokat.

Ur avdelning II förklaras följande artiklar tillämpliga: Artikel 13 (biträdande referenter), artikel 14 (bosättningskrav), artikel 15 (semesterperioder), första, andra och femte styckena ur artikel 17 (sammansättning och krav för att rätten skall vara domför) och artikel 18 (jäv). Följande artiklar tas inte upp: Artikel 9 (växelsvis ny tillsättning av domare), artikel 12 (personalstyrka vid domstolen), artikel 16 (avdelningar vid domstolen), artikel 17 tredje och fjärde styckena (krav för att rätten skall vara beslutför vid sammanträde i storavdelning eller plenum). Dessa bestämmelser rör speciella förhållanden vid domstolen och bör inte gälla gemenskapspatenträtten.

I artikelns andra mening klargörs att domareden även i samband med gemenskapspatenträtten skall avläggas inför domstolen, som vidare har behörighet när det gäller beslut om immunitet, bisysslor för domare och avsked från domarämbetet.

Artikel 6 i bilaga II till stadgan – Justitiesekreterare

I den första meningen fastställs att gemenskapspatenträtten skall ha en justitiesekreterare. Gemenskapspatenträtten är visserligen knuten till förstainstansrätten, men det förefaller rimligt med en separat justitiesekreterare eftersom gemenskapspatenträtten kommer att handlägga en helt annan typ av mål och även därför att arbetsbördan förväntas motivera det. Det behövs en rättslig grund i stadgan för att inrätta tjänsten och för instruktionen som skall gälla för den. Till skillnad från vad som gäller för domstolen (artikel 223 femte stycket i EG-fördraget) och förstainstansrätten (artikel 224 fjärde stycket i EG-fördraget) innehåller EG-fördraget ingen sådan bestämmelse för de särskilda rättsinstanser som upprättas på grundval av artikel 225a.

I den andra meningen anges vilka bestämmelser i stadgan om domstolens justitiesekreterare som skall gälla för gemenskapspatenträttens justitiesekreterare. Detta motsvarar artikel 47 andra stycket i stadgan om förstainstansrätten. Det rör sig om följande artiklar: Artikel 3 fjärde stycket (immunitet), artikel 10 (ed och plikter), artikel 11 (ersättare) och artikel 14 (bosättningskrav).

Artikel 7 i bilaga II till stadgan – Biträdande referenter

Artikeln handlar om hur teknisk sakkunskap skall inlemmas med gemenskapspatenträtten. Att lyckas integrera teknisk sakkunskap på ett lämpligt sätt förefaller vara utomordentligt viktigt för att säkerställa effektivitet och kvalitet i handläggningen vid gemenskapspatenträtten. Domarna vid gemenskapspatenträtten kommer att brottas med tekniskt mycket komplicerade ärenden på ett stort antal tekniska områden. Därför måste teknisk sakkunskap betraktas som avgörande för att hjälpa domarna att tidigt fokusera på centrala tekniska punkter. Syftet är inte att helt utesluta andra sakkunniga, utan snarare att göra det möjligt för rätten i sin helhet att snabbare och mer exakt förstå de tekniska aspekterna i ett ärende, vilket är viktigt för att kunna handlägga ärendet effektivt och kunna fälla ett rättsligt korrekt avgörande.

Frågan har diskuterats ingående i rådet, som i den gemensamma politiska strategin från den 3 mars 2003 enades om att tekniska experter bör biträda domarna genom hela handläggningen av ärendet. Artikel 13 bygger på den inställningen.

I första stycket fastställs att gemenskapspatenträtten skall ha tekniska experter och anges ramvillkoren för deras arbete och funktion. Tekniska experter skall i egenskap av biträdande referenter bistå domarna under hela handläggningen av målet. Artikel 13 i stadgan gäller de biträdande referenterna vid gemenskapspatenträtten. De skall således utses av rådet som skall besluta enhälligt på förslag från domstolen. De skall utses bland personer vilkas oavhängighet inte kan ifrågasättas och som har de juridiska kvalifikationer som behövs. Grundlig erfarenhet av patenträtt torde vara ett krav eftersom biträdande referenter måste ha god förståelse för vilka tekniska aspekter som är relevanta för ett rättsligt sunt avgörande vid gemenskapspatenträtten. De biträdande referenterna skall inför domstolen avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa något från överläggningarna.

I andra stycket tillförs att de biträdande referenterna måste ha hög kunskapsnivå på det relevanta tekniska området. I förslaget sägs inte hur många de biträdande referenterna skall vara. Efter en tids erfarenhet torde den frågan kunna lösas. För att nå målsättningen enligt ovan, dvs. att se till att domarlaget förfogar över allmän teknisk sakkunskap, förefaller det rimligt med ett begränsat antal biträdande referenter som bör täcka in teknologins grundläggande områden, t.ex. en för vart och ett av följande sju ämnesområden: oorganisk kemi och materialvetenskap, organisk kemi och polymerkemi, biokemi och bioteknik, allmän teknisk fysik, maskinteknik, informations- och kommunikationsteknik samt elteknik och elektronik. Precis som domarna skall de biträdande referenterna tillsättas på sex år med möjlighet till ny tillsättning.

I tredje stycket anges vad de biträdande referenterna skall ha för funktion vid gemenskapspatenträtten. Eftersom de skall biträda domarna genom hela handläggningen av ärendet kommer de att delta i beredningen, förhandlingarna och överläggningarna. Deras arbetsuppgifter skall regleras närmare i rättegångsreglerna. De biträdande referenterna skall få ställa frågor till parterna för att klarlägga relevanta tekniska frågor. De skall delta i domarnas överläggningar men inte ha någon rösträtt.

Artikel 8 i bilaga II till stadgan – Avdelningarnas sammansättning och fördelning av mål

I första stycket fastställs att gemenskapspatenträtten som regel skall sammanträda i avdelningar om tre domare. Detta antal, som också rådet stannade för i sin gemensamma politiska strategi av den 3 mars 2003, verkar mest ändamålsenligt med hänsyn till typen av ärenden och till avvägningen mellan grundlighet och effektivitet vid handläggning av genomsnittliga mål.

I det andra stycket behandlas situationer där man kanske behöver avvika från avdelningens standardsammansättning på tre domare. En utökad sammansättning kan t.ex. vara på sin plats när ett mål berör grundläggande rättsfrågor eller om ett domarlag har en avvikande syn i en rättsfråga. En inskränkt sammansättning skulle kunna befinnas lämplig för interimistiska åtgärder eller enkla ärenden. Regler för när det är lämpligt med särskilda sammansättningar skall finnas i rättegångsreglerna, vilket ger nödvändig flexibilitet. De bör också innehålla bestämmelser om när rätten

är domför, eftersom standardbestämmelserna i artikel 17 tredje stycket (storavdelning) och artikel 17 fjärde stycket (plenum) i stadgan inte gäller för gemenskapspatenträtten.

I tredje stycket anges att gemenskapspatenträttens ordförande alltid skall leda en av avdelningarna vid gemenskapspatenträtten. Han skall också sitta ordförande när gemenskapspatenträtten enligt rättegångsreglerna sammanträder i utökad sammansättning. Ordförandena för de andra avdelningarna skall väljas på tre år av domarna ur deras egen krets och de skall kunna väljas om.

I fjärde stycket anges att avdelningarnas sammansättning och fördelningen av ärenden på avdelningarna skall regleras i rättegångsreglerna. Avdelningarnas sammansättning och ärendefördelningen kommer således att underställas rättegångsreglerna, men samtidigt lämnas svängrum så att reglerna kan anpassas för effektivare ärendehandläggning. T.ex. finns möjligheten att fördela målen på avdelningarna utifrån teknikområde, vilket torde stärka respektive avdelnings specialistkompetens som då kan samla erfarenheter på det berörda teknikområdet.

Artikel 9 i bilaga II till stadgan – Överenskommelse om tjänstgöringsvillkor för stödfunktioner

Enligt artikel 12 i stadgan skall tjänstemän och andra anställda vara knutna till domstolen. De skall ansvara inför domstolens justitiesekreterare under överinseende av domstolens ordförande. Enligt artikel 52 i stadgan skall domstolens ordförande och förstainstansrättens ordförande gemensamt bestämma under vilka villkor dessa tjänstemän och andra anställda skall tjänstgöra vid förstainstansrätten.

I artikeln fastställs ramvillkor för den tjänstgöring tjänstemän och andra anställda som är knutna till förstainstansrätten skall tillhandahålla gemenskapspatenträtten så att den kan fungera. Detta skall bestämmas av domstolens ordförande eller, om det är lämpligt, av förstainstansrättens ordförande tillsammans med gemenskapspatenträttens ordförande. I regel kommer detta slags överenskommelse att träffas av domstolens ordförande och gemenskapspatenträttens ordförande tillsammans. Men det kan också hända att en överenskommelse mellan domstolens ordförande och förstainstansrättens ordförande redan tagit gemenskapspatenträttens behov med i beräkningen. Då kan förstainstansrättens ordförande och gemenskapspatenträttens ordförande enas om lämpliga villkor för gemenskapspatenträtten. Slutligen kommer vissa tjänstemän och andra anställda som arbetar direkt för ordföranden, domarna eller justitiesekreteraren, t.ex. juristsekreterare eller tjänstemän vid diariet, att ansvara inför gemenskapspatenträttens justitiesekreterare under överinseende av gemenskapspatenträttens ordförande. Motsvarande bestämmelse för förstainstansrätten finns i artikel 52 i stadgan.

Artikel 10 i bilaga II till stadgan – Tillämplighet på rättegången i gemenskapspatenträtten för bestämmelser ur avdelning III i stadgan

I artikelns första stycke förklaras avdelning III i stadgan tillämplig på rättegången vid gemenskapspatenträtten, vilket överensstämmer med vad som gäller för förstainstansrätten enligt artikel 53 i stadgan. Huvuddelen av rättegångsbestämmelserna i avdelning III i stadgan om grundprinciper för rättegången vid domstolen kan också tillämpas på gemenskapspatenträtten. De kan uppfattas som en uppsättning gemensamma principer för EU-rättegången. Men på

grund av den särskilda typ av ärenden som kommer att handläggas vid gemenskapspatenträtten måste vissa saker ändras. Gemenskapspatenträtten kommer att hantera civilrättsliga mål om gemenskapspatent. Den kommer inte att granska gemenskapsrättsakters stadgeenlighet utan avgöra tvister mellan enskilda. Därför går det inte att tillämpa alla bestämmelserna i avdelning III i stadgan i befintlig form. Vissa bestämmelser i avdelning III i stadgan är inte relevanta för rättegången i gemenskapspatenträtten och förklaras följaktligen icke tillämpliga (artikel 21 andra stycket, artiklarna 22 och 23, artikel 40 första och tredje styckena samt artiklarna 42 och 43). Om de särdrag som utmärker handläggningen vid gemenskapspatenträtten kräver det måste bestämmelserna i avdelning III i stadgan anpassas. Detta har gjorts i artiklarna 11–25 i bilaga II till stadgan.

Bestämmelserna i avdelning III i stadgan gäller gemenskapspatenträtten enligt följande:

Artikel 19 i stadgan om rättsliga företrädare skall gälla gemenskapspatenträtten med de ändringar beträffande det europeiska patentombudets roll som föreslås i artikel 11 i bilaga II till stadgan och som innebär att denne tillåts tala inför gemenskapspatenträtten.

Artikel 20 i stadgan om rättegångens två delar, den skriftliga och den muntliga, om delgivning till parterna och om det muntliga förfarandets innehåll, skall tillämpas på gemenskapspatenträtten med de ändringar som föreslås i artikel 12 i bilaga II till stadgan och som innebär att det muntliga förfarandet kan utelämnas i undantagsfall och att förfarandet kan bedrivas i elektronisk form.

Artikel 21 första stycket i stadgan rör de nödvändiga uppgifter som skall ingå i den skriftliga ansökan. Artikel 21 andra stycket i stadgan gäller ogiltigförklaring av rättsakter. Gemenskapspatenträtten kommer dock inte att granska rättsakters stadgeenlighet och därför behöver den inte ha några befogenheter på detta område.

Artiklarna 22 och 23 i stadgan handlar om överprövning av skiljedomar enligt Euratomfördraget och förhandsavgöranden. Eftersom det rör sig om situationer som inte berör gemenskapspatenträtten skall bestämmelserna inte gälla för den.

Artikel 24 första stycket innehåller ett krav på parterna att inkomma med de dokument och upplysningar som domstolen anser önskvärda. Kravet upplevs ha en alltför vid betydelse för att passa civilrättslig tvistlösning och bör ges en snävare innebörd vid gemenskapspatenträtten enligt vad som föreslås i artikel 13 i bilaga II till stadgan. Artikel 24 andra stycket i stadgan innehåller ett allmänt krav på medlemsstaterna och EU-institutionerna att lämna den information som behövs.

Artiklarna 25–30 i stadgan handlar om upptagning av vittnesmål och sakkunnigutlåtanden och bör tillämpas på gemenskapspatenträtten: Artikel 25 (sakkunniguppdrag efter domstolens eget val), artikel 26 (hörande av vittnen), artikel 27 (befogenheter gentemot tredskande vittnen), artikel 28 (vittnesmål eller sakkunnigutlåtande under ed), artikel 29 (hörande av vittnen eller sakkunniga av en behörig rättslig myndighet på deras bostadsort) och artikel 30 (mened).

De delar av rättegången som behandlas i artiklarna 31–38 i stadgan bör också tillämpas på gemenskapspatenträtten: Artikel 31 (offentlighetsprincipen), artikel 32 (hörande av sakkunniga, vittnen och av parterna), artikel 33 (protokollföring),

artikel 34 (turordningslista), artikel 35 (tystnadsplikt), artikel 36 (redovisning i domar), artikel 37 (undertecknande och avkunnande av domar) och artikel 38 (rättegångskostnader).

Artikel 39 i stadgan handlar om beslut om interimistiska åtgärder genom ett särskilt förenklat förfarande. Artikeln bör gälla gemenskapspatenträtten med de anpassningar som anges i artikel 15 i bilaga II till stadgan och som innebär att artikel 39 utökas till att omfatta beviskyddande åtgärder och att det i rättegångsreglerna skall anges vem som skall ha befogenhet att fatta de föreskrivna besluten.

Artikel 40 i stadgan handlar om interventionstalan från en tredje part som önskar stödja den ena partens yrkanden. Sådan talan bör kunna väckas vid gemenskapspatenträtten. Men artikel 40 första och tredje styckena i stadgan medger en särskild interventionsrätt för EU-institutionerna, medlemsstaterna och andra stater som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt Eftas övervakningsmyndighet som tillåter dem att intervensera i tvister utan hänsyn till det allmänna krav på berättigat intresse av tvistens utgång som stipuleras i artikel 40 andra stycket i stadgan. Denna villkorslösa interventionsrätt är onödigt långtgående för att passa tvistlösningen vid gemenskapspatenträtten, där enskilda parter löser praktiska problem.

Artikel 41 i stadgan innehåller bestämmelser om tredsdomar och bör gälla gemenskapspatenträtten tillsammans med närmare angivelser i artikel 16 i bilaga II till stadgan.

Artikel 42 i stadgan tillåter en tredje part att protestera mot en dom som kränker den tredje partens rättigheter när denne inte har hörts. Bestämmelsen är oförenlig med den princip om rättssäkerhet som gäller för civil tvistlösning. Den bör inte tillämpas vid gemenskapspatenträtten. När ett avgörande i gemenskapspatenträtten får laga kraft och inte längre kan överklagas bör det inte finnas någon annan möjlighet att ompröva ärendet än på de mycket kringskurna villkor som gäller för ändring enligt artikel 44 i stadgan och artikel 17 i stadgans bilaga II, dvs. grundläggande rättegångsfel eller brottslig handling. I alla andra fall måste parterna kunna lita på att en lagakraftvunnen dom håller. För övrigt lär situationer enligt artikel 42 knappast uppstå vid privat tvistlösning, eftersom avgörandena bara har verkan på parterna i målet, vilka är bundna av domen. Situationer där en tredje part kan påverkas indirekt uppstår bara om det finns rättigheter knutna till ett ogiltigförklarat patent. För detta fall måste rättegångsreglerna innehålla lämpliga regler som innebär att en tredje parts intressen tas till vara under den reguljära handläggningen vid gemenskapspatenträtten före domslut. Reglerna skulle t.ex. kunna föreskriva för exklusiva licenser att en licensgivare och en licenstagare skall stämmas unisont, medan enkla avtalslicenser skulle kunna ha effekten av en ogiltigförklaring reglerad i avtalet mellan rättshavaren och licenstagaren.

Artikel 43 i stadgan, där det föreskrivs om ett förfarande för att klargöra en doms innebörd och räckvidd, passar inte för civilmål och skall inte gälla gemenskapspatenträtten. De yrkanden som gemenskapspatenträtten godkänner måste vara entydiga och sådana att de kan verkställas omedelbart utan något ytterligare klargörande från gemenskapspatenträttens sida. Dessutom finns det en risk för att bestämmelsen felaktigt uppfattas som ett tolkningsföreträde för gemenskapspatenträtten. Men enligt artiklarna 244 och 256 i EG-fördraget skall verkställelsen ske enligt nationell lag med hjälp av behöriga myndigheter som

kommer att verkställa domen och t.ex. avgöra om ett särskilt utförande av en uppfinning ligger inom räckvidden för ett beslut att inte göra intrång i ett visst patent. Om svaranden slutligen skulle utnyttja en sådan bestämmelse konsekvent under verkställelsefasen, kunde detta i gemenskapspatenträttens fall leda till handlingsförklaring.

Artikel 44 i stadgan som tillåter ändring av en dom på grund av att nya, vid den tidpunkt då domen meddelades okända omständigheter upptäckts är oförenlig med den princip om rättssäkerhet som gäller vid tvistlösning mellan civila parter. Följaktligen föreslås ändringar genom artikel 17 i bilaga II till stadgan, där framställan om ändring av en dom endast tillåts när grundläggande formfel i rättegången kan påvisas eller brottsliga handlingar påverkat domslutet.

Slutligen föreslås att artikel 45 i stadgan om tidsfrister och artikel 46 i stadgan om ansvarsbegränsning för gemenskaperna skall gälla gemenskapspatenträtten.

I andra stycket i föreliggande artikel anges i den första meningen att ytterligare och mera utförliga bestämmelser om rättegången vid gemenskapspatenträtten skall fastställas i rättegångsreglerna, som enligt artikel 225a femte stycket i EG-fördraget skall fastställas av gemenskapspatenträtten i samförstånd med domstolen och godkännas av rådet. Enligt den andra meningen är det tillåtet att frånga artikel 40 i stadgan om interventionstalan med hjälp av rättegångsreglerna när avsikten är att ta hänsyn till särdragen hos civilmål gällande patenttvister. Motsvarande med tillämpning på förstainstansrätten finns i artikel 53 andra stycket i stadgan.

Artikel 11 i bilaga II till stadgan – Europeiskt patentombud

Artikeln är inriktad på att anpassa artikel 19 i stadgan om rättsliga företrädare vid domstolen till rättegången vid gemenskapspatenträtten. I patenttvister spelar tekniska frågor en viktig roll för att nå en sund rättslig lösning. Den tekniska sakkunskap som gemenskapspatenträtten får med hjälp av biträdande referenter kommer också att behövas på parternas sida.

I första och andra stycket vidgår man betydelsen av sådan teknisk sakkunskap genom att ge europeiska patentombud rätt att tala under förhandlingarna vid gemenskapspatenträtten. Genom hänvisningen till EPO:s lista över godkända rättsliga företrädare vid den instansen säkerställs att godkända ombud svarar mot sådana lämpliga och enhetliga krav som behövs för att rättegången skall bli effektiv.

Genom tredje stycket blir artikel 19 femte och sjätte styckena i stadgan tillämpliga på europeiska patentombud. Ett europeiskt patentombud som företräder en klient vid gemenskapspatenträtten skall ha nödvändiga rättigheter och immunitet, och gemenskapspatenträtten skall ha de befogenheter som normalt tillkommer domstolar på de villkor som fastställs i rättegångsreglerna.

Artikel 12 i bilaga II till stadgan – Muntligt och skriftligt förfarande

Genom artikeln anpassas artikel 20 i stadgan om de delar, skriftlig och muntlig, som skall ingå i rättegången vid gemenskapspatenträtten.

Artikel 20 fjärde stycket om den muntliga delen skrivs om. Att stipulera ”uppläsning av referentens rapport” uppfattas som stelt för praktisk tvistlösning och bör ersättas med det ledigare uttrycket att ”redogöra för ärendets huvuddrag”. Eftersom skrivningen i artikel 20 fjärde stycket inte omfattar att höra europeiska patentombud, vilket gemenskapspatenträtten skall göra enligt den föreslagna artikeln 11 i bilaga II till stadgan, föreslås rätt och slätt att gemenskapspatenträtten ”hör parterna”. Någon sådan uppräknings av dem som faktiskt tilltalar rätten som artikel 20 fjärde stycket i stadgan innehåller behövs inte, bara alla är vederbörliga företrädare inför rätta. Slutligen ersätts ”förhör med vittnen och sakkunniga” av den allmänna skrivningen ”bevismaterialet granskas”.

Artikel 20 femte stycket i stadgan som handlar om generaladvokaten skall inte gälla gemenskapspatenträtten, eftersom generaladvokaten inte kommer att delta. Istället föreslås en bestämmelse som tillåter att man växlar till skriftligt förfarande om det passar. I artikel 20 första stycket i stadgan fastställs den viktiga princip som säger att mål endast får avgöras efter muntlig förhandling. I vissa mål är förmodligen muntlig förhandling det rätta, t.ex. enkla ärenden med oomstridda sakomständigheter eller ärenden där svaranden godkänner kärandens yrkanden. Sådana mål bör genom undantag från principen om muntlig förhandling kunna handläggas och avgöras på handlingar. Gemenskapspatenträtten bör därför få fråga om det muntliga förfarandet om det är förenligt med rättegångsreglerna och efter det att den har hört parterna.

Slutligen bör reglerna ge befogenhet att använda tekniska medel i den skriftliga och den muntliga delen av rättegången vid gemenskapspatenträtten. Det kan t.ex. röra sig om överföring av inlagor eller andra handlingar i den skriftliga delen eller videokonferenser för den muntliga behandlingen. Närmare regler om vilka delar av rättegången som kan skötas med hjälp av datakommunikation eller annan elektronisk befordran och på vilka villkor detta skall ske bör finnas i rättegångsreglerna. Den dagliga handläggningen kommer att ge svar på när, i vilken omfattning och under vilka förhållanden elektroniska hjälpmedel är en bra lösning. För övrigt utvecklas tekniken ständigt, varför rättegångsreglerna är rätt ställe att anpassa förfarandet till nya tekniska möjligheter.

Artikel 13 i bilaga II till stadgan – Tillhandahållande av bevismaterial

Artikel 24 första stycket innehåller ett krav på parterna att inkomma med de dokument och upplysningar som domstolen anser önskvärda. Kravet uppfattas som alltför vidlyftigt för civil tvistlösning och bör därför få en snävare utformning vid gemenskapspatenträtten. Teoretiskt bör varje part i ett civilmål lägga fram de bevis som krävs för att styrka egna ifrågasatta yrkanden. Men under särskilda förhållanden bör det anses berättigat att tvinga motparten att lämna bevis till stöd för den andra parten. En rimlig medelväg mellan parternas respektive intressen skulle kunna vara artikel 43.1 i Avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPS-avtalet) av den 15 april 1994 där en part skall framlägga skälig bevisning som är tillräcklig för att visa grund för talan och ange bevisning av betydelse för talan som motparten förfogar över. I ett sådant fall får gemenskapspatenträtten

besluta att motparten skall inge bevisningen, dock på villkor att konfidentiell information skyddas.

Artikel 14 i bilaga II till stadgan – Interimistiska och beviskyddande åtgärder

Artikeln innehåller särskilda bestämmelser om interimistiska och beviskyddande åtgärder.

I första stycket behandlas beslut om interimistiska åtgärder. Enligt artikel 243 i EG-fördraget får domstolen besluta om nödvändiga interimistiska åtgärder i mål som den behandlar. Denna bestämmelse, som också gäller gemenskapspatenträtten i kraft av artikel 2 i föreliggande beslut, innehåller ingenting om eventuella interimistiska åtgärder innan målet har anhängiggjorts. Men vid handläggning av patentärenden behövs den möjligheten, det är t.ex. nödvändigt med ett första beslut om att sätta stopp för intrång redan innan rättegången inleds. Noteras bör vidare att artikel 50.6 i TRIPS-avtalet förutsätter möjligheten att förordna interimistiska åtgärder i fall där själva rättegången inte börjat. I föreliggande artikel använder man därför den möjlighet som finns i artikel 225a sjätte stycket i EG-fördraget att föreskriva om undantag för de särskilda rättsinstanserna från fördragsbestämmelserna om domstolen. Här föreslås således att interimistiska åtgärder inte skall vara avhängiga av om huruvida målet redan har anhängiggjorts vid gemenskapspatenträtten.

Andra stycket handlar om beviskyddande åtgärder och öppnar för att förordna om en noggrann beskrivning eller ett beslag av de intrångsgörande varorna och tillhörande handlingar efter eller inför ett intrång. Denna åtgärd som i patentsammanhang också kallas *saisie-contrefaçon* kompletterar det beviskrav som i kraft av artikel 13 i bilaga II till stadgan vilar på parterna och har visat sig vara verksam när det gäller att försvara immaterialrätter och föreslås därför också i artikel 8 i kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om åtgärder och förfaranden för skydd av immaterialrätter av den 30 januari 2003 [KOM(2003) 46 slutlig].

Genom tredje stycket tillåts krav på rimlig ersättning om interimistiska eller beviskyddande åtgärder återkallas. Interimistiska eller beviskyddande åtgärder kan påverka den drabbade partens ekonomi mycket kraftigt. Man får inte glömma att sådana beslut fattas efter ett förenklat förfarande enligt artiklarna 39 i stadgan, artikel 15 i stadgans bilaga II, och i ett skede då domaren inte förfogar över alla uppgifter som behövs för ett slutgiltigt avgörande. Det är därför viktigt att balansera parternas rättmätiga intressen mot varandra genom att kräva att den som ansöker om och drar nytta av en interimistisk eller beviskyddande åtgärd skall ersätta motparten för skada om åtgärden inte vidmakthålls. Sådana ersättningskrav förespråkas också i artikel 50.7 i TRIPS-avtalet i samband med interimistiska åtgärder och i artiklarna 8.3 och 10.5 i kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om åtgärder och förfaranden för skydd av immaterialrätter av den 30 januari 2003 för bägge dessa åtgärder.

Artikel 15 i bilaga II till stadgan – Särskilda beslut

Artikeln är en anpassning av artikel 39 i stadgan om interimistiska åtgärder och uppskov om verkställighet. Enligt artikel 39 i stadgan kan sådana fall handläggas genom ett förenklat förfarande, fastställt i rättegångsreglerna, som får avvika från vad som anges i stadgan. Bestämmelsen tar hänsyn till att åtgärderna behövs i särfall och när det är brådskande, vilket i vissa fall motiverar avsteg från de regler som styr rättegången. När det gäller rättegången i gemenskapspatenträtten bör bevisskyddande åtgärder enligt artikel 14 i bilaga II till stadgan, mot bakgrund av att det rör sig om brådskande särfall, anses uppfylla betingelserna för ett förenklat förfarande.

En andra ändring med hänsyn till rättegången i gemenskapspatenträtten gäller den person som skall ha befogenhet att fatta ifrågavarande beslut. Enligt artikel 39 i stadgan skall domstolens ordförande göra det. Denna lösning är inte tillräckligt smidig för att passa tvistlösning i patentärenden vid gemenskapspatenträtten. Frågan om huruvida verkställigheten bör skjutas upp är nära kopplad till det enskilda målet och handläggs därför förmodligen bättre och snabbare av den avdelning som avgjorde målet eller en av domarna i den avdelningen. Interimistiska och bevisskyddande åtgärder lär vidare bli ganska vanliga i patenttvister och handläggs därför eventuellt bättre av den avdelning som sköter målet eller en av domarna där. Genom att hänskjuta kompetensfrågan när det gäller beslut efter förenklade förfaranden till rättegångsreglerna skapar man utrymme för en smidig lösning.

Artikel 16 i bilaga II till stadgan – Tredskodom

Artikeln är en anpassning av artikel 41 i stadgan om tredskodom.

Enligt artikel 41 i stadgan skall tredskodom meddelas om svaranden, vederbörligen kallad, inte inkommer med skriftligt svaromål. I civila patentärenden lär detta inte bli det enda tillfället då rätten bör kunna avgöra målet med en tredskodom. Det bör också vara möjligt att meddela tredskodom när svaranden har inkommit med skriftligt svaromål men senare, efter att ha blivit vederbörligen kallad, inte kommer till den muntliga förhandlingen för att försvara sig. Då bör gemenskapspatenträtten kunna meddela en tredskodom som sätter punkt för rättegången såvida inte svaranden, enligt den andra meningen i artikel 41 i stadgan, lämnar in en protest inom en månad efter delgivning. Slutligen skall det också gå att meddela en tredskodom mot käranden, om denne, efter att ha blivit rätteligen instämnd, inte kommer till den muntliga förhandlingen.

Artikel 17 i bilaga II till stadgan – Ändring av en dom

Artikel 44 första stycket i stadgan innehåller en bestämmelse om ändring av en dom som inte passar för handläggningen av civila ärenden vid gemenskapspatenträtten. Artikel 44 medger omprövning av ett slutligt avgörande om en avgörande omständighet var okänd när domen meddelades. Med hänsyn till rättssäkerheten är den grunden otillräcklig för att riva upp ett beslut i tvistemål mellan enskilda. Parterna måste kunna lita på ett avgörande i gemenskapspatenträtten när det vunnit laga kraft även om en avgörande omständighet var okänd när avgörandet kom. Omprövning måste förbli mycket ovanligt och bör inskränkas till fall då en avgörande omständighet upptäcks som vid tidpunkten för avgörandet var okänd för den part som ansöker om omprövning, men bara om det rör sig om ett grundläggande rättegångsfel eller en handlinga som i ett slutgiltigt domstolsavgörande befunnits

vara ett brott. Endast inom dessa mycket snävt angivna gränser är det motiverat att riva upp en slutgiltig dom.

Artikel 18 i bilaga II till stadgan – Förlikning

En tvist behöver inte lösas genom ett slutgiltigt avgörande i gemenskapspatenträtten, den kan också upphöra genom förlikning vid gemenskapspatenträtten. Artikeln är den juridiska grunden för möjligheten att förlikas i rätten, vilket kan ske när som helst under rättegången. En förlikning skall befastas av gemenskapspatenträtten och har två viktiga effekter: Den avslutar rättegången vid gemenskapspatenträtten och den utgör exekutionstitel för ändamålen i artiklarna 244 och 256 i EG-fördraget om endera parten bryter mot uppgörelsen. I den andra meningen klargörs att en förlikning inte kan ha någon inverkan på giltigheten för ett gemenskapspatent, eftersom giltighet fastställs enligt lag och inte är någon förhandlingsfråga mellan parter. Parterna har naturligtvis full frihet att ge upp eller frivilligt begränsa patenträtten.

Artikel 19 i bilaga II till stadgan – Fel gemenskapsdomstol

I första stycket i artikel 54 i stadgan står det att justitiesekreterarna vid domstolen och förstainstansrätten skall vidarebefordra handlingar som skall gå till en av dem men av misstag hamnat hos den andre. I artikel 54 andra stycket i stadgan regleras det fall som uppstår när talan väcks vid domstolen eller förstainstansrätten, men den andra domstolen är behörig. Då kan den domstol där talan väcktes hänskjuta ärendet till den andra domstolen med bindande verkan. Båda bestämmelserna skall gälla i tillämpliga delar för gemenskapspatenträtten.

Tredje stycket i artikel 54 i stadgan föreskriver om en möjlighet att skjuta upp behandlingen och vänta på avgörandet i domstolen. Här behövs ändringar som specificeras i följande artikel 20 i bilaga II till stadgan.

Artikel 20 i bilaga II till stadgan – Uppskjuten handläggning

Artikeln innehåller regler om uppskjuten behandling.

Första stycket gäller, på samma sätt som för förstainstansrätten i artikel 54 tredje stycket i stadgan, de situationer då gemenskapspatenträtten efter att ha hört parterna får skjuta upp handläggningen och vänta på ett beslut i en annan gemenskapsdomstol. Gemenskapspatenträtten bör ha möjlighet att skjuta upp handläggningen om sambandet mellan de frågor som behandlas där och i ett annat mål vid domstolen eller förstainstansrätten är tillräckligt starkt. Det bör gå att skjuta upp handläggningen om domstolen behandlar samma tolkningsfråga till följd av en begäran om förhandsavgörande eller i samband med en omprövning enligt artikel 225.2 i EG-fördraget. Det kan också vara en lämplig åtgärd när ogiltighetstalan har väckts vid förstainstansrätten med avseende på ett gemenskapspatent som samtidigt är föremål för ett mål i gemenskapspatenträtten. I dessa fall bör man överväga att skjuta upp handläggningen för att främja enhetlig rättspraxis och effektiv ärendebehandling.

Enligt andra stycket får handläggningen skjutas upp om talan väcks vid gemenskapspatenträtten om ogiltighet för ett patent, som samtidigt överklagas vid EPO. En uppskjutning skall aldrig vara automatisk. Det ankommer på

gemenskapspatenträtten att avgöra om och när åtgärden är lämplig med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Efter att ha hört parterna får gemenskapspatenträtten skjuta upp handläggningen fram till dess att överklagandet har fått ett slutligt avgörande. Ett sådant slutligt avgörande, dvs. ett beslut som inte längre kan överklagas till EPO, kan komma från Invändningsavdelningen eller, efter överklagande, från Besvärskammaren vid EPO.

Artikel 21 i bilaga II till stadgan – Delgivning av beslut

I artikeln anges att artikel 55 i stadgan som handlar om vilka avgöranden som skall delges till vem skall tillämpas på gemenskapspatenträtten efter smärre ändringar. Justitiesekreteraren skall meddela alla parter slutliga avgöranden, avgöranden som endast delvis avgör sakfrågan eller som avgör en rättegångsfråga om bristande behörighet eller något annat processhinder. Medlemsstater och EU-institutioner som varken har intervenerat eller varit part i målet kommer bara att få gemenskapspatenträttens slutliga beslut för kännedom. Formell delgivning av alla på varandra följande beslut förefaller olämpligt.

Artikel 22 i bilaga II till stadgan – Verkställelse av gemenskapspatenträttens avgöranden

Artikeln gäller verkställelse av gemenskapspatenträttens avgöranden.

I första stycket fastställs två principer som styr verkställigheten för avgöranden i gemenskapspatenträtten. Avgöranden bör alltid vara verkställiga om de inte längre kan överklagas. Verkställelse börjar med att gemenskapspatenträttens dom vinner laga kraft. Följaktligen måste det överklagande av gemenskapspatenträttens dom som förhindrar att *res judicata* uppstår upphäva domens verkställighet. Men en part som vunnit i första instans kan ha ett berättigat intresse av att verkställa avgörandet även om motparten överklagar. Att senarelägga verkställelsen tills överklagandet är avgjort kan innebära att talan inför gemenskapspatenträtten förlorar dramatiskt i värde, eftersom faktiska åtgärder då kanske inte kommer att kunna vidtas förrän parten inte längre kan göra den ekonomiska vinst som rättegången var tänkt att säkerställa. Det bör vidare betänkas att gemenskapspatenträtten har avgjort saken efter en grundlig genomgång. Men om man tillåter verkställelse innan avgörandet är *res judicata* krävs någon slags skydd för en tappande part som drabbas av verkställelsen, men senare vinner vid överprövning. Föreliggande artikel går en medelväg mellan de inblandade parternas intressen, när den dels tillåter gemenskapspatenträtten att förklara avgörandet verkställbart, dels att villkora verkställigheten med krav på att säkerhet ställs. Om gemenskapspatenträtten knyter ett krav på att säkerhet skall ställas till verkställelsen kan en svarande som drabbats av verkan av en dom i första instans och vinner i andra instans alltid få ersättning ur säkerheten även om motparten under tiden gått i konkurs. Gemenskapspatenträtten får själv bestämma i vilken slags situationer säkerhet inte skall anses nödvändigt. Exempelvis skulle det kunna vara när en tredskodom meddelats mot en part som rätteligen inkallad inte brytt sig om att komma eller när en part har accepterat motpartens yrkanden.

I andra stycket anvisas ett enkelt sätt att verkställa gemenskapspatenträttens avgöranden. Enligt artikel 225a sjätte stycket i EG-fördraget skall verkställelsen för gemenskapspatenträttens avgöranden regleras genom artiklarna 244 och 256 i EG-fördraget, om inte annat följer av det beslut som upprättar

gemenskapspatenträtten. Enligt artikel 256 i EG-fördraget är gällande civilprocessrättsliga regler i den medlemsstat där avgörandet skall verkställas tillämpliga. Innan man kan börja verkställa avgörandet skall en av medlemsstaten för detta ändamål utsedd myndighet bilägga ett beslut om verkställelse. Myndigheten skall bara kontrollera att domen är äkta. Även om den nationella myndighetens roll i detta sammanhang inskränker sig till en formell äkthetskontroll upplevs detta som varken nödvändigt eller ändamålsenligt för att verkställa gemenskapspatenträttens avgöranden. Gemenskapspatenträtten är själv bäst skickad att intyga äktheten i det avgörande som skall verkställas. Ett särskilt förfarande inriktat på ett beslut om verkställelse från en nationell myndighet skulle oskäligt förlänga verkställandet och göra det svårare att verkställa interimistiska åtgärder, vilka naturligt nog kräver snabba ingripanden, ibland inom timmar. Därför föreslås att gemenskapspatenträtten själv lägger beslutet om verkställighet till avgörandet som den vinnande parten därpå direkt kan verkställa i enlighet med civilprocessrättsliga regler i vederbörligt land. Via andra stycket medges vidare att avgöranden verkställs mot medlemsstaterna. Medlemsstaterna kan, precis som andra fysiska eller juridiska personer, vara part i en rättegång vid gemenskapspatenträtten. De kan inneha gemenskapspatent och de kan bli stämda för intrång av andra rättshavare. Därför måste det gå att verkställa gemenskapspatenträttens avgöranden mot dem.

I tredje stycket föreskrivs om en specialåtgärd i samband med verkställelse av gemenskapspatenträttens avgöranden. Beslut om att svaranden skall vidta en viss åtgärd eller avstå från ett visst handlande kan verkställas med hjälp av ett vitesföreläggande. Gemenskapspatenträtten bör själv kunna förelägga vid vite att rättens beslut skall följas. Om gemenskapspatenträtten t.ex. beslutar att svaranden skall upphöra att göra intrång, bör den samtidigt kunna besluta att underlåtenhet att efterkomma beslutet innebär en skyldighet att betala ett vitesbelopp. Om ett vitesföreläggande hade krävt en separat ansökan till domstolarna i medlemsstaterna, skulle värdefull tid gå förlorad på att säkerställa respekt för gemenskapspatenträttens beslut. Gemenskapspatenträtten får utdöma vite som engångsbelopp eller som löpande vite. I detta sistnämnda fallet beror åtgärdens utformning på omständigheter som domstolen skall specificera, t.ex. varje gång beslutet trotsas eller efter det att viss tid gått utan att beslutet iakttagits. Vitesbeloppet måste stå i proportion till betydelsen hos det beslut som skall verkställas och får aldrig överstiga 50 000 euro.

Artikel 23 i bilaga II till stadgan – Domstolsavgifter

Genom artikeln införs domstolsavgifter för behandlingen vid gemenskapspatenträtten.

I första stycket fastställs principen att ta ut rimliga domstolsavgifter för mål vid gemenskapspatenträtten. Behandlingen vid domstolen och förstainstansrätten är kostnadsfri, men det uppfattas som rimligt att parter i patenttvister hjälper till att betala för gemenskapspatenträtten. Vid gemenskapspatenträtten kommer parterna att söka hjälp med att lösa egna privata tvister. Kostnaden för den sortens tvistlösning bör inte läggas helt på allmänheten.

Andra stycket handlar om hur man skulle kunna anta en avgiftstabla över enskilda avgifter och avgiftsbelopp. Avgiftstablan bör fastställas av rådet genom kvalificerat majoritetsbeslut på förslag från kommissionen efter samråd med Europaparlamentet och domstolen eller på begäran från domstolen efter samråd med Europaparlamentet och kommissionen. Det belopp som skall tas ut bör skapa jämvikt mellan principen

om rätt till domstolsprövning och det rimliga i att parterna bidrar till gemenskapspatenträttens kostnader. Detta betyder å ena sidan att avgifterna inte får vara så höga att de blir ett hinder och gör det svårt att försvara gemenskapspatent. Vidare får en stämning inför gemenskapspatenträtten inte innebära att svaranden, särskilt om det är ett litet eller medelstort företag, måste betala så höga avgifter att det är bättre att ge upp än att försvara sig. Å andra sidan bör parterna ta en rimlig del av den kostnad deras tvist ger upphov till. Vid sidan om en välavvägd avgiftstablå bör rättegångsreglerna innehålla regler om rättshjälp för parter som inte klarar kostnaderna i likhet med dem i artikel 76 i rättegångsreglerna för domstolen och i artiklarna 94 f. i rättegångsreglerna för förstainstansrätten.

I tredje stycket anges att avgifterna skall betalas i förväg och att en part som inte har betalat föreskriven avgift kan avstängas från rättegången. Parterna bör betala avgiften enligt tablå innan gemenskapspatenträtten börjar sitt arbete. Detta skall säkerställa att gemenskapspatenträtten får in avgifterna utan att behöva betala för indrivning, i värsta fall i hela världen, från parter som inte har betalat. Gemenskapspatenträtten skall besluta om rättegångskostnader enligt artikel 38 i stadgan och relevanta bestämmelser i rättegångsreglerna där det bör anges närmare vilken part som till sist skall stå för kostnaden på samma sätt som i artiklarna 69 f. för domstolen och artiklarna 87 f. för förstainstansrätten i deras respektive rättegångsregler. En vinnande part kommer att kunna kräva återbetalning av domstolsavgiften av den tappande parten. Slutligen bör det noteras att gemenskapspatenträtten ”får” utesluta parter från vidare behandling. Därmed blir det möjligt för gemenskapspatenträtten att utveckla praxis för när avgifter undantagsvis får betalas i efterhand, vilket kan vara påkallat i samband med brådskande interimistiska åtgärder som inte medger avgiftsinbetalning i förväg.

Artikel 24 i bilaga II i stadgan – Förhandlingar i medlemsstaterna

I artikeln klargörs att gemenskapspatenträtten får förlägga förhandlingar till andra medlemsstater än den där rätten enligt vad rådet enades om i sin gemensamma politiska strategi av den 3 mars 2003 har sitt säte. Gemenskapspatenträtten får själv bestämma i vilka enskilda fall detta kan vara befogat.

Artikel 25 i bilaga II till stadgan – Rättegångsspråk

I artikeln fastställs de principer som ligger till grund för språkregimen vid gemenskapspatenträtten.

I första stycket står det att rättegången i gemenskapspatenträtten skall vara på det officiella EU-språket i den medlemsstat där svaranden är bosatt eller på det av bosättningslandets officiella EU-språk som svaranden väljer, om bosättningslandet har fler än ett officiellt EU-språk. Denna princip som förordas i rådets gemensamma politiska strategi av den 3 mars 2003 skall säkerställa att en svarande som är bosatt i EU kan gå i svaromål på ett språk han kan eller kan förväntas kunna. Eftersom svarandens bosättningsort enkelt kan fastställas är regeln entydig och bidrar till rättssäkerhet för käranden. Om svaranden inte är bosatt i någon medlemsstat skall rättegången i gemenskapspatenträtten vara på det officiella EU-språk patentet meddelades på. Genom denna bestämmelse ges en entydig regel för alla andra möjliga situationer där svaranden är bosatt i ett tredje land.

Enligt andra stycket och i överensstämmelse med rådets gemensamma politiska strategi av den 3 mars 2003 skall parterna på begäran och med gemenskapspatenträttens samtycke kunna välja vilket officiellt EU-språk som helst till rättegångsspråk. En sådan överenskommelse mellan parterna kan t.ex. träffas om svaranden är bosatt i en viss medlemsstat men kommer från samma medlemsstat som käranden eller om särskilt storföretag har samma internationella arbetsspråk och svaranden hellre använder det än bosättningslandets språk. Normalt torde gemenskapspatenträtten gå med på en begäran från parterna om att byta rättegångsspråk. Men i undantagsfall bör gemenskapspatenträtten ha befogenhet att avslå begäran t.ex. om den görs på ett sätt som försvårar rättens arbete, t.ex. så nära inpå en muntlig förhandling att tolkning inte kan ordnas.

I tredje stycket klargörs att gemenskapspatenträtten får i överensstämmelse med rättegångsreglerna förhöra parterna personligen, vittnen och sakkunniga på vilket språk som helst. Gemenskapspatenträtten måste kunna förhöra personer som inte talar något officiellt EU-språk när den anser att det behövs. I så fall skall justitiesekreteraren i överensstämmelse med rättegångsreglerna ordna med tolkning till rättegångsspråket och på begäran av endera parten till den partens förhandlingsspråk.

I fjärde stycket föreskrivs slutligen att gemenskapspatenträtten får tillåta att inlagor och andra handlingar lämnas in på ett annat språk än rättegångsspråket för att undvika dyra översättningar. Men gemenskapspatenträtten kan när som helst besluta om översättning av sådana handlingar.

Artikel 26 i bilaga II till stadgan – Överprövning av gemenskapspatenträttens avgöranden

Artikeln innehåller bestämmelser om möjligheten att överklaga domarna i gemenskapspatenträtten.

I första stycket fastställs att slutliga avgöranden i gemenskapspatenträtten får överklagas inom två månader efter delgivningen av beslutet. Bestämmelsen motsvarar artikel 56 första stycket i stadgan där överprövning av förstainstansrättens avgöranden regleras. Skrivningen i artikel 56 första stycket om avgöranden "som endast delvis avgör sakfrågan eller som avgör en rättegångsfråga om bristande behörighet eller något annat processhinder" har inte tagits med. Ett avgörande om en del av sakfrågan kommer att vara ett avgörande i gemenskapspatenträtten och kan således överklagas. Samma gäller ett beslut om att avvisa talan på grund av bristande behörighet eller något annat processhinder.

Andra stycket innehåller en särskild bestämmelse om överprövning av interimistiska åtgärder enligt artikel 243 i EG-fördraget, beslut om uppskov av verkställighet enligt artikel 256 fjärde stycket i EG-fördraget och bevisskyddande åtgärder enligt artikel 14 i bilaga II till stadgan. Sådana beslut får överklagas inom två månader efter delgivningen. En motsvarande regel med tillämpning på förstainstansrätten finns i artikel 57 andra stycket i stadgan. I den typ av situationer som man hänvisar till i artikel 50.2 i TRIPS-avtalet där ett sådant beslut har tagits utan att den part som påverkas negativt först blivit hörd skall det omedelbara rättsmedlet inte vara överklagande. I stället skall parten, inom två månader efter delgivningen, kunna protestera till gemenskapspatenträtten, som efter att ha övervägt den negativt påverkade partens argument antingen ändrar, återkallar eller bekräftar beslutet. Detta

beslut kan sedan överklagas. På det sättet säkerställer man att rättsmedlet överklagande reserveras för beslut i gemenskapspatenträtten som fattats efter ett kontradiktoriskt förfarande.

I tredje stycket anges att ett överklagande av ett beslut att avslå en interventionsansökan skall göras inom två veckor efter delgivningen av beslutet (se även artikel 57 första stycket i stadgan om förstainstansrätten).

Fjärde stycket handlar om möjligheten att överklaga andra beslut som gemenskapspatenträtten fattar under rättegången. En möjlighet att överklaga varje misstänkt formfel förefaller väl långtgående och skulle kunna leda till att rättegången paralyseras. Sådana överklaganden bör bara medges när de uttryckligen tillåts i rättegångsreglerna. Såvida inget annat följer av rättegångsreglerna bör eventuella rättegångsfel kunna påtalas i samband med ett överklagande av domen i sig, vilket ger en rimlig avvägning mellan snabb behandling i första instans och tillräckliga garantier för parterna. Ett separat överklagande av ett beslut i en rättegångsfråga kan tillåtas om frågan är så viktig att den behöver avgöras omgående, t.ex. ett beslut om jäv.

I femte stycket klargörs att en part som helt eller delvis fått sin talan avslagen har rätt att överklaga enligt styckena 1–4 i denna artikel (se även artikel 56 andra stycket i stadgan om förstainstansrätten). Överprövning enligt andra och tredje styckena skall ske enligt det förenklade förfarande som föreskrivs i artikel 39 i stadgan (se även artikel 57 tredje stycket i stadgan om förstainstansrätten).

Artikel 27 i bilaga II till stadgan – Grunder för överklagande

Artikeln innehåller grunderna för ett överklagande. Enligt artikel 225a tredje stycket i EG-fördraget kan de särskilda rättsinstansernas beslut endast överklagas till förstainstansrätten i rättsfrågor om inte beslutet att upprätta rättsinstansen föreskriver något annat.

I det första stycket sägs att överklaganden kan grundas på rättsfrågor och sakfrågor.

I andra stycket klargörs vad ett överklagande grundat på rättsfrågor får baseras på. Det måste baseras antingen på att gemenskapspatenträtten saknar behörighet, att den begått ett rättegångsfel som skadar den överklagande partens intressen eller att den åsidosatt gemenskapsrätten. Samma uppräkningslista finns i artikel 58 första stycket i stadgan med hänsyn till överklaganden på grund av rättsfrågor av förstainstansrättens avgöranden till domstolen.

I tredje stycket klargörs vad ett överklagande grundat på sakfrågor får baseras på. Ett tvistemål bör gå att överklaga inte bara på grund av rättsfrågor utan också på grund av sakfrågor, men det skall inte gå att överpröva hela ärendet. Skulle man tillåta en omprövning av hela ärendet hade rättegången i första instans vid gemenskapspatenträtten förlorat sitt värde och kunnat löpa vidare in i överprövningsinstansen, dvs. förstainstansrätten, som inte hade kunnat fullgöra sin uppgift som överprövningsinstans, nämligen att fokusera vissa delar av ärendet som parterna fört vidare till nästa nivå för en grundligare granskning där. Därför måste överklagandet, om det grundas på sakfrågor, baseras på en omvärdering av de sakomständigheter och bevis som ingivits till gemenskapspatenträtten. I andra instans bör förstainstansrätten vara fri att göra en egen bedömning av de

sakomständigheter som parterna åberopat i första instans vid gemenskapspatenträtten. Om omständigheterna är tvistiga bör förstainstansrätten också kunna göra sin egen bedömning av de bevis som lagts fram i första instans. Men parterna bör inte få lägga fram nya sakomständigheter och bevis under överprövningen annat än om inlagorna inte rimligtvis kunde ha lämnats in av parten under behandlingen i gemenskapspatenträtten. Det kan vara fallet när ett sakförhållande var okänt för parten eller omöjligt att utreda, trots ansträngningar, alternativt om gemenskapspatenträttens uppfattning om ärendet innebar att kända omständigheter saknade relevans. Det bör lämnas åt förstainstansrätten att etablera en rättspraxis som anger när sakomständigheter och bevis inte rimligtvis kunde ha förväntats inkomma i första instans och som lämnar erforderligt utrymme åt alla situationer som kan uppstå.

I fjärde stycket fastställs att ett överklagande inte får gälla uteslutande storleken på rättegångskostnaderna eller vem som skall betala, vilket också står i artikel 58 andra stycket i stadgan om överklaganden av avgöranden i förstainstansrätten.

Artikel 28 i bilaga II till stadgan – Avgörande i förstainstansrätten och återförvisning till gemenskapspatenträtten

Artikeln handlar om förstainstansrättens avgörande och eventuell återförvisning till gemenskapspatenträtten.

I första stycket anges att om överklagandet är välgrundat skall förstainstansrätten upphäva gemenskapspatenträttens avgörande och slutligt avgöra ärendet. Bara i undantagsfall får förstainstansrätten återförvisa ärendet till gemenskapspatenträtten för ett avgörande där. För att patenttvister skall kunna lösas snabbt och effektivt bör man undvika återförvisningar mellan instanser. Till skillnad från artikel 61 i stadgan, som behandlar överklagandet av förstainstansrättens avgörande till domstolen när det gäller rättsfrågor och enligt vilken domstolen slutligt kan avgöra ärendet, om detta är färdigt för avgörande, eller annars återförvisa ärendet till förstainstansrätten, fastställs i denna artikel att förstainstansrätten skall avgöra ärendet i patentmål. Detta är en följd av att sakomständigheter också kan tas med i beräkningen när patenttvister överprövas. Förstainstansrätten kan fastställa de sakuppgifter som den anser saknas och därefter slutligt avgöra ärendet, domstolen däremot kan bara använda sakuppgifter som redan fastställts i första instans, vilket innebär att ärendet måste återförvisas om nya sakuppgifter måste fastställas.

Det finns emellertid fall då återförvisning till gemenskapspatenträtten kunde vara lämpligt. Ett sådant fall är om ärendet inte prövades i sak inför gemenskapspatenträtten och ett direkt avgörande av förstainstansrätten skulle innebära att parterna inte fick tillgång till någon första instans. Exempel på sådan återförvisning till gemenskapspatenträtten kan vara överklagande av ett beslut att avvisa talan eller av en dom där endast ansvaret som sådant men inte skadeståndsbeloppet fastställs. Ett annat fall där återförvisning kan komma i fråga är då gemenskapspatenträtten begått ett allvarligt rättegångsfel som påverkat avgörandet, vilket t.ex. skulle kunna vara fallet när den kontradiktoriska principen har åsidosatts. I ett sådant fall uppfattas behandling i första instans eventuellt inte som något verkningsfullt rättsmedel.

I andra stycket föreskrivs att gemenskapspatenträtten i samband med en återförvisning skall vara bunden av förstainstansrättens avgörande i rättsfrågor (se artikel 61 andra stycket i stadgan om förstainstansrätten).

Artikel 29 i bilaga II till stadgan – Rättegångsregler

I artikeln föreskrivs att gemenskapspatenträttens rättegångsregler skall innehålla alla bestämmelser som är nödvändiga för att tillämpa och vid behov komplettera bilaga II till stadgan. En motsvarande bestämmelse för domstolen och förstainstansrätten finns i artikel 63 i stadgan.

Kapitel II – Överklagande vid förstainstansrätten

Kapitel II innehåller de ändringarna i förstainstansrättens stadga som behövs för att den skall kunna utöva funktionen appellationsdomstol för patentmål, och närmare bestämt bestämmelser om en specialiserad överklagandeavdelning för patentärenden vid förstainstansrätten och särbestämmelser om handläggningen där.

Artikel 5 – Antal domare vid förstainstansrätten

I artikeln föreslås att antalet domare vid förstainstansrätten höjs från 15 till 18. Mål om gemenskapspatent kommer att handläggas av en specialiserad överklagandeavdelning, som kommer att upprättas vid förstainstansrätten enligt artikel 61a i stadgan i dess ändrade lydelse enligt artikel 6 i föreliggande beslutsförslag. De tre domare som skall bilda överklagandeavdelningen för patentmål bör vara nya domare som tillsätts med hänsyn till den kompetensprofil som krävs och den extra arbetsbelastning som väntas vid förstainstansrätten.

Artikel 6 – Rättegången vid överprövning av mål om gemenskapspatent

Genom artikeln kompletteras domstolens stadga med en artikel 61a som innehåller särskilda bestämmelser om rättegången vid överprövning av patentärenden i förstainstansrätten.

Enligt det första stycket i artikel 61a i den ändrade stadgan skall en särskild avdelning med tre domare upprättas vid förstainstansrätten där överklaganden av gemenskapspatenträttens avgöranden skall prövas. Det är rimligt med en specialiserad avdelning med hänsyn till patentmålens särdrag. Tvister som rör gemenskapspatent är civilrättsliga mål på ett område som kräver särskilda erfarenheter. Det blir svårt att bygga upp och upprätthålla den kompetens som krävs om målen fördelas på flera avdelningar. I stället bör handläggningen förläggas till en avdelning, så att kompetensen i förstainstansrätten koncentreras.

I andra stycket i artikel 61a i den ändrade stadgan föreslås att domarna i överklagandeavdelningen vid förstainstansrätten skall ha mycket hög juridisk kunskapsnivå inom patenträtt. Bestämmelsen är i linje med den allmänna infallsvinkeln på EU-domstolssystemet, dvs. att skapa ett specialiserat domstolssystem för tvister rörande gemenskapspatent. Ett viktigt skäl till att upprätta ett EU-domstolssystem för patenträtt har varit att förbättra rättssäkerheten i EU genom ett centraliserat och specialiserat domstolssystem med erfarna domare. Detta uppfattas som grundläggande för att projektet skall lyckas, såväl domare i första instans som i andra instans skall ha erfarenhet av patenträtt. Bestämmelsen innebär

ingen ändring av artikel 224 i EG-fördraget om hur förstainstansens domare skall utses. Den artikeln är naturligtvis också tillämplig på de domare som skall arbeta i överklagandeavdelningen. På grundval av denna bestämmelsen kommer rådet endast att utse kandidater och tillsätta domare som har en särskild yrkesprofil.

Genom hänvisningen till artikel 17 femte stycket och artikel 50 i stadgan klargörs att det inte är meningen att överklagandeavdelningen för patentmål vid förstainstansrätten skall vara en avdelning skild från resten av domstolen. Det enda som eftersträvas är att talan om gemenskapspatent prövas av specialistdomare med särskild erfarenhet på det ifrågavarande rättsliga området. Men vilken som helst av ledamöterna i förstainstansrätten kan delta i överklagandeavdelningen för patentmål när en extra domare måste delta. Så är det när överklagandeavdelningen sammanträder enligt artikel 50 i stadgan med fler än tre domare, vilket t.ex. är rimligt när ärendet går utöver patenträtten och även gäller enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten. Även när en domare i överklagandeavdelningen har förhinder kan en domare från en annan avdelning kallas in enligt artikel 17 femte stycket i stadgan. Slutligen är det inget som hindrar att överklagandeavdelningen, när ärendebelastningen så tillåter, används för andra ärenden, t.ex. gemenskapsvarumärken eller gemenskapsformgivningar enligt artikel 50 andra stycket i stadgan.

Tredje stycket i artikel 61a i den ändrade stadgan handlar om rättegången i överklagandeavdelningen vid förstainstansrätten. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att bestämmelserna i stadgan om rättegången vid prövning av talan om gemenskapspatent stämmer överens mellan första och andra instans. När det krävs särskilda bestämmelser om förfarandet p.g.a. patenttvisternas särdrag, dvs. att de är civilrättsliga tvister, måste dessa tillämpas på ett enhetligt sätt i gemenskapspatenträtten och vid överprövning i förstainstansrätten. Enligt artikel 53 i stadgan skall rättegången i förstainstansrätten följa bestämmelserna i avdelning III i stadgan. Samma sak gäller gemenskapspatenträtten enligt artikel 10 i bilaga II till stadgan. De särbestämmelser som ändrar avdelning III i stadgan med hänsyn till förfarandet i första instans i gemenskapspatenträtten är också tillämpliga på förfarandet i överklagandeavdelningen i förstainstansrätten. Detta gäller följande bestämmelser i bilaga II till stadgan: Biträdande referenter (artikel 7), bestämmelser ur avdelning III i stadgan som inte är tillämpliga på patenttvister (artikel 10), europeiskt patentombuds roll i egenskap av biträde till parterna (artikel 11), muntligt och skriftligt förfarande (artikel 12), tillhandahållande av bevismaterial (artikel 13), interimistiska och beviskyddande åtgärder (artikel 14), särskilda beslut i förenklat förfarande (artikel 15), tredskodom (artikel 16), ändring av en dom (17), förlikning (artikel 18), gemenskapsdomstolarnas plikt att vidarebefordra felaktigt ingivna handlingar och hänskjuta talan till behörig instans (artikel 19), uppskjuten handläggning (20), delgivning av beslut (artikel 21), verkställelse av avgöranden (artikel 22) och domstolsavgifter (artikel 23). För detaljinformation, se de bestämmelser som det hänvisas till i artikeln.

Enligt tredje stycket andra meningen skall medlemsstaterna och EU-institutionerna få intervensera i mål om gemenskapspatent vid förstainstansrätten enligt artikel 40 första stycket i stadgan. Denna möjlighet utesluts genom artikel 10 i bilaga II till stadgan i första instans vid gemenskapspatenträtten. En sådan generell interventionsrätt i första instans vore alltför långtgående med hänsyn till tvisternas karaktär, i andra instans däremot förefaller det befogat med en interventionsrätt som ger medlemsstaterna och

EU-institutionerna möjlighet att bidra till diskussionerna kring rättsfrågor med bäring på gemenskapspatent.

Fjärde stycket i artikel 61a i den ändrade stadgan handlar om rättegångsspråk vid överprövningen, vilket skall vara samma språk som användes vid behandlingen i gemenskapspatenträtten. På det sättet får man en enhetlig behandling genom hela målet, både i första och andra instans. Ansökningshandlingar, beslut, inlagor, vittnesmål, expertutlåtanden osv. kan därmed behandlas direkt i andra instans utan någon mellanliggande översättning. Dessutom kan det hända att parterna hade valt biträde i första instans med hänsyn till rättegångsspråket och de kanske önskar att den som företrädde dem i första instans och är bekant med ärendet också företräder dem vid överprövningen i förstainstansrätten. Det gick inte att hänvisa till den bestämmelse i artikel 25 andra stycket i bilaga II till stadgan som säger att språket i svarandens hemstat skall vara rättegångsspråk, för käranden i första instans kan bli svarande vid överprövningen. Men de ytterligare principer som anges i artikel 25 andra och fjärde styckena i bilaga II till stadgan och som gäller överenskommelser mellan parterna om språk, hörande av parterna personligen, vittnen eller sakkunniga på ett annat språk än rättegångsspråket och möjligheten att lämna in inlagor och andra handlingar på ett annat språk än rättegångsspråket skall även gälla förfarandet vid överprövning.

Kapitel III – Slutbestämmelser

Kapitel III innehåller slutbestämmelser, vilka omfattar övergångsbestämmelser och bestämmelser om beslutets ikraftträdande.

Artikel 7 – Övergångsbestämmelser

Första stycket i artikeln gäller utnämningen av gemenskapspatenträttens ordförande och anger därvidlag att den första ordföranden skall tillsättas på samma sätt som övriga ledamöter, om inte rådet beslutar att också den första ordföranden skall väljas av domarna på det sätt som sägs i artikel 4 i bilaga II till stadgan. Ett liknande tillvägagångssätt valdes för förstainstansrätten, se artikel 11 första stycket i rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt.

Andra stycket gäller gemenskapspatenträttens först tillsatta domaruppsättning. För att det skall gå att etablera ett rullande tillsättningsschema med nybemanning i portioner såsom anges i artikel 2 i bilaga II till stadgan, måste några av de först tillsatta ledamöterna i gemenskapspatenträttens acceptera en kortare tjänstgöringsperiod. Rådets ordförande skall genom lottning utse de domare vars tjänstgöringstid skall löpa ut efter tre år. Även här tjänar förstainstansrätten som exempel, se artikel 12 i rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt.

Artikel 8 – Ikraftträdande

Artikeln innehåller bestämmelser om när och hur beslutet träder i kraft. Beslutet träder i kraft efter det att dels rådet fattat ett beslut enligt artikel 229a i EG-fördraget om att överföra behörighet till domstolen i mål om gemenskapspatent, dels medlemsstaterna godkänt beslutet enligt sina respektive konstitutionella krav. Efter vederbörligt klartecken från medlemsstaterna kan arbetet med att upprätta

gemenskapspatenträtten och överklagandeavdelningen vid förstainstansrätten påbörjas.

Men artikel 1 i bilaga II till stadgan om att domstolens behörighet skall utövas av gemenskapspatenträtten kan inte träda i kraft förrän den dag då rådets beslut om att överföra behörighet på domstolen träder i kraft, vilket i sin tur är avhängigt av att domstolen offentliggör ett besked om att gemenskapspatenträtten och överklagandeavdelningen har bildats i enlighet med gällande lag. Detta borgar för att överföringen av behörighet till domstolen och placeringen av denna behörighet hos gemenskapspatenträtten träder i kraft samtidigt och markerar att övergångsperioden är slut och EU-rättsutövning börjar.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om att upprätta gemenskapspatenträtten och om överprövning vid förstainstansrätten

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 225a och 245 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande²,

med beaktande av domstolens yttrande³,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁴, och

av följande skäl:

(1) Europeiska rådet manade vid sitt möte i Lissabon i mars 2000 till större insatser för att stärka unionens konkurrenskraft i en kunskapsbaserad ekonomi och underströk därvid betydelsen av ett verksamt patentskydd på gemenskapsnivå.

(2) Systemet för patentskydd har kännetecknats av att patent meddelas antingen av det nationella patentverket i en medlemsstat eller av Europeiska patentverket (EPO) med verkan i en medlemsstat samt att patenträtterna görs gällande genom talan vid de nationella domstolarna i den berörda medlemsstaten.

(3) Innovativ europeisk industri är beroende av att det finns verksamt rättsligt skydd på gemenskapsnivå för uppfinningar. Genom att skapa ett patentsystem på gemenskapsnivå bestående av ett enhetligt gemenskapspatent och en möjlighet att göra gällande detta inför en gemenskapsdomstol som skall upprättas senast 2010 efter en övergångsperiod då de nationella domstolarna behåller sin behörighet, fullbordas unionens system för patentskydd.

¹ EUT C

² EUT C

³ EUT C

⁴ EUT C

(4) Genom rådets förordning (EG) nr .../2003 av den ... 2003 om gemenskapspatent⁵ införs en rätt till gemenskapspatent. En innehavare av en rätt till gemenskapspatent åtnjuter skydd för en uppfinning på gemenskapsnivå på enhetliga villkor enligt förordningen.

(5) Genom beslut 2003/.../EG⁶ har rådet gett domstolen behörighet i vissa tvister om gemenskapspatent och rekommenderar medlemsstaterna att anta de bestämmelserna i enlighet med sina respektive konstitutionella krav.

(6) Enligt artikel 220 andra stycket i fördraget får särskilda rättsinstanser knytas till förstainstansrätten på de villkor som fastställs i artikel 225a i fördraget för att, på vissa särskilda områden, utöva domsrätt enligt fördraget.

(7) Den behörighet som överförts till domstolen i enlighet med artikel 229a i fördraget i mål om gemenskapspatent skall utövas i första instans av en särskild rättsinstans som upprättad med stöd av artikel 225a i fördraget och kallad ”gemenskapspatenträtten”.

(8) Enligt artikel 225.2 i fördraget skall förstainstansrätten vara behörig att pröva och avgöra överklaganden mot avgöranden som fattas av de särskilda rättsinstanser som upprättas enligt artikel 225a i fördraget. För detta ändamål bör en specialiserad överklagandeavdelning för patentmål upprättas vid förstainstansrätten för överprövning av gemenskapspatenträttens beslut. Överprövningar i förstainstansrätten av avgöranden i gemenskapspatenträtten kan med stöd av artikel 225.2 i undantagsfall omprövas av domstolen om det finns en allvarlig risk för att enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten undergrävs.

(9) För att ta hänsyn till de patenträttsliga tvistemålen civilrättsliga särdrag och säkerställa enhetlig handläggning i bägge instanser krävs det att rättegångsreglerna i protokollet om domstolens stadga ändras både när det gäller förfarandet i första instans vid gemenskapspatenträtten och förfarandet vid överprövning i förstainstansrätten.

(10) En centraliserad och specialiserad gemenskapsdomstol som har exklusiv behörighet i mål om gemenskapspatent och som består av gemenskapspatenträtten i första instans och förstainstansrätten i andra instans bör borge för sakkunskap och avgöranden av högsta kvalitet. Det bör garantera effektiv patentmålshandläggning för hela gemenskapen, gemensam rättspraxis och enhetlig tillämpning av gemenskapens patenträtt.

⁵ EUT L

⁶ EUT L

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I

Gemenskapspatenträtten

Artikel 1

Upprättande

En särskild rättsinstans, som skall heta ”gemenskapspatenträtten”, skall knytas till Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt.

Den skall ha sitt säte vid förstainstansrätten.

Artikel 2

Tillämpning av gällande bestämmelser i fördraget

Om inget annat föreskrivs i detta kapitel skall artiklarna 241, 243, 244 och 256 i fördraget gälla gemenskapspatenträtten.

Artikel 3

Stadgebestämmelser för särskilda rättsinstanser

Följande avdelning VI skall läggas till Protokollet om domstolens stadga:

”Avdelning VI

SÄRSKILDA RÄTTSINSTANSER

Artikel 65

Bestämmelser om behörighet, sammansättning, och organisation för de särskilda rättsinstanser som upprättas i enlighet med artikel 225a i fördraget och förfarandet vid dem fastställs i bilagorna till denna stadga.”

Artikel 4

Bilaga till protokollet om domstolens stadga

Följande bilaga [II] skall läggas till protokollet om domstolens stadga:

”Bilaga [II]

Gemenskapspatenträtten

Artikel 1

Gemenskapspatenträtten skall i första instans ha ensam behörighet i tvister som hänför sig till tillämpningen av rådets förordning (EG) nr .../... [av ... om gemenskapspatent] och rådets förordning (EG) nr .../... [av den ... om gemenskapstilläggsskydd] inom ramen för den behörighet som överförts till domstolen med stöd av artikel 229a i fördraget.

Artikel 2

Gemenskapspatenträtten skall bestå av sju domare som skall utses för en tid av sex år. En del av rättens ledamöter, tre och fyra växelvis, skall nytillsättas vart tredje år. Avgående ledamöter kan utnämnas på nytt.

Domarna skall utses på förslag från medlemsstaterna som skall föreslå kandidater med erkänt mycket goda juridiska kunskaper i patenträtt. De skall utnämnas av rådet på grundval av sin sakkunskap och efter samråd med en kommitté som skall upprättas i enlighet med artikel 3.

Artikel 3

En för ändamålet upprättad rådgivande kommitté skall innan rådets utnämning yttra sig om kandidaternas lämplighet för uppgiften som domare vid gemenskapspatenträtten. Kommittén får bifoga till sitt yttrande en förteckning över de kandidater vars juridiska kunskapsprofil är mest ändamålsenlig. Förteckningen skall omfatta dubbelt så många kandidater som det antal domare som rådet skall utnämna.

Kommittén skall bestå av sju ledamöter som skall utses bland tidigare ledamöter i domstolen, förstainstansrätten, gemenskapspatenträtten eller bland advokater med erkänd kompetens. På förslag från domstolens ordförande skall rådet genom beslut med kvalificerad majoritet utnämna ledamöterna i kommittén och fastställa kommitténs arbetsordning.

Artikel 4

Domarna skall bland sig välja gemenskapspatenträttens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Artikel 5

Artiklarna 2–7 och 13–15, artikel 17 första, andra och femte styckena samt artikel 18 i stadgan skall tillämpas på gemenskapspatenträtten och dess ledamöter.

Den ed som avses i artikel 2 i stadgan skall avläggas inför domstolen, som också skall fatta de beslut som avses i artiklarna 3, 4 och 6 i stadgan, efter det att den har hört förstainstansrätten och gemenskapspatenträtten.

Artikel 6

Gemenskapspatenträtten skall utse sin justitiesekreterare och fastställa justitiesekreterarens instruktion. Artikel 3 fjärde stycket och artiklarna 10, 11 och 14 i stadgan skall gälla gemenskapspatenträttens justitiesekreterare i tillämpliga delar.

Artikel 7

Tekniska experter skall i egenskap av biträdande referenter bistå domarna under hela handläggningen av målet. Artikel 3 fjärde stycket och artikel 13 i stadgan skall gälla.

Biträdande referenter måste ha mycket goda kunskaper på det relevanta tekniska området. De skall utses för en tid av sex år på förslag av domstolen. Avgående biträdande referenter skall kunna utnämnas på nytt.

Biträdande referenter skall, enligt vad som anges i rättegångsreglerna, delta i beredningen, förhandlingen och de överläggningar som gäller målen. De skall ha rätt att ställa frågor till parterna. De skall inte ha rösträtt.

Artikel 8

Gemenskapspatenträtten skall sammanträda i avdelningar med tre domare i varje.

I vissa mål som anges i rättegångsreglerna får gemenskapspatenträtten sammanträda i utökad sammansättning eller med en domare. Rättegångsreglerna skall innehålla bestämmelser om när rätten är domför.

Gemenskapspatenträttens ordförande skall vara ordförande för en av avdelningarna med tre domare. Ordföranden skall vidare leda gemenskapspatenträttens sammanträden i utökad sammansättning. Domarna skall bland sig välja ordföranden för övriga avdelningar för en tid av tre år. Ordförandena kan återväljas.

Avdelningarnas sammansättning och fördelningen av ärenden på avdelningarna skall regleras i rättegångsreglerna.

Artikel 9

Domstolens ordförande eller, om det är lämpligt, förstainstansrättens ordförande skall i samförstånd med gemenskapspatenträttens ordförande bestämma på vilka villkor tjänstemän och andra anställda som är knutna till domstolen skall tjänstgöra vid gemenskapspatenträtten så att den kan fungera. Vissa tjänstemän och andra anställda skall ansvara inför gemenskapspatenträttens justitiesekreterare under överinseende av gemenskapspatenträttens ordförande.

Artikel 10

Förfarandet vid gemenskapspatenträtten skall följa bestämmelserna i avdelning III i stadgan, dock inte artikel 21 andra stycket, artiklarna 22 och 23, artikel 40 första och tredje styckena, artiklarna 42 och 43. Artiklarna 11–25 i denna bilaga skall gälla för förfarandet.

Ytterligare och mer detaljerade bestämmelser skall om så behövs fastställas i gemenskapspatenträttens rättegångsregler. Rättegångsreglerna får avvika från artikel 40 i stadgan för att ta hänsyn till särdragen i hos mål om gemenskapspatent.

Artikel 11

Den advokat som avses i artikel 19 i stadgan får biträdas av ett europeiskt patentombud, vars namn skall vara angivet på Europeiska patentverkets lista över godkända ombud inför det verket och som skall vara medborgare i en medlemsstat eller en annan stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Europeiska patentombudet skall ha rätt att yttra sig under förhandlingarna på de villkor som fastställs i rättegångsreglerna.

Artikel 19 femte och sjätte styckena i stadgan skall gälla i tillämpliga delar.

Artikel 12

Med undantag från artikel 20 fjärde, femte och sjätte styckena i stadgan skall följande gälla:

Det muntliga förfarandet skall bestå i att den föredragande domaren redogör för ärendets huvuddrag, att gemenskapspatenträtten hör parterna och att bevismaterialet granskas.

Gemenskapspatenträtten får i enlighet med rättegångsreglerna och efter att ha hört parterna frånga det muntliga förfarandet.

Rättegångsreglerna får medge att förfarandet helt eller delvis bedrivs i elektronisk form och skall då ange villkoren för detta.

Artikel 13

Med undantag från artikel 24 första stycket första meningen i stadgan skall följande gälla:

Om en part har lagt fram godtagbart tillgänglig och tillräcklig bevisning till stöd för sina yrkanden och har angett bevisning som stöder dessa yrkanden men som motparten förfogar över, får gemenskapspatenträtten besluta att motparten skall tillhandahålla bevismaterialet, varvid konfidentiella uppgifter dock skall skyddas.

Artikel 14

Gemenskapspatenträtten skall ha behörighet att besluta om eventuella interimistiska åtgärder oberoende av om målet redan har anhängiggjorts där eller inte.

När det finns en påvisbar risk för att bevismateriel kan förstöras innan målet har prövats i sak får gemenskapspatenträtten, om ett intrång i ett gemenskapspatent har skett eller är nära förestående, besluta att de intrångsgörande varorna antingen beskrivs noggrant, eventuellt i kombination med provtagning, eller tas i beslag, eventuellt tillsammans med tillhörande handlingar.

Om interimistiska eller bevisskyddande åtgärder har återkallats skall gemenskapspatenträtten på begäran från svaranden ålägga sökanden att ge svaranden rimlig ersättning för eventuell skada på grund av dessa åtgärder.

Artikel 15

Artikel 39 i stadgan om beslut vid förenklat förfarande skall också gälla bevisskyddande åtgärder. Det skall fastställas i rättegångsreglerna vem som får fatta sådana beslut.

Artikel 16

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 41 i stadgan får tredskodom meddelas mot en i vederbörlig ordning instämd part som inte kommer till den muntliga förhandlingen.

Artikel 17

Med undantag från artikel 44 första stycket i stadgan skall följande gälla:

Framställning om ändring av en dom får göras i undantagsfall till gemenskapspatenträtten om en omständighet framkommer som kan utöva ett avgörande inflytande på ärendets utgång och som när domen meddelades var okänd för den part som gör framställningen om ändring, och endast på den grunden att det förekommit ett grundläggande rättegångsfel eller en handling som i ett slutgiltigt domstolsavgörande befunnits vara ett brott.

Artikel 18

När som helst under rättegången får parterna avsluta ärendet genom en förlikning som bekräftas genom ett beslut av gemenskapspatenträtten. Förlikningen kan inte påverka gemenskapspatentets giltighet.

Artikel 19

Artikel 54 första och andra styckena i stadgan skall gälla gemenskapspatenträtten i tillämpliga delar.

Artikel 20

Om domstolen behandlar ett ärende som gäller samma tolkningsfrågor eller förstainstansrätten behandlar ett ärende där giltigheten hos samma gemenskapspatent ifrågasätts, får gemenskapspatenträtten efter att ha hört parterna skjuta upp förfarandet fram till dess att domstolen eller förstainstansrätten har meddelat ett avgörande.

Om invändning görs hos Europeiska patentverket mot beviljandet av ett europeiskt patent som designerar gemenskapen, får gemenskapspatenträtten i mål om ogiltighet efter att ha hört parterna skjuta upp förfarandet fram till dess att ett slutligt beslut har fattats om invändningen.

Artikel 21

Artikel 55 i stadgan skall gälla med den inskränkningen att medlemsstaterna och gemenskapens institutioner, om de varken har intervenerat eller varit part i målet, bara kommer att delges gemenskapspatenträttens slutliga beslut.

Artikel 22

Slutliga avgöranden i gemenskapspatenträtten skall vara verkställbara när de inte längre kan överklagas. Ett överklagande skall hindra verkställighet. Gemenskapspatenträtten får dock besluta att dess beslut är verkställbart, i förekommande fall mot ställande av säkerhet.

Beslutet om verkställighet skall biläggas gemenskapspatenträttens avgörande. Avgöranden skall gå att verkställa mot medlemsstater.

Gemenskapspatenträtten får förelägga vite om dess beslut eller förelägganden om att vidta en viss åtgärd eller avstå från ett visst handlande inteföljs. Vitesföreläggandet kan gälla ett enstaka vitesbelopp eller löpande vite. Ett vitesbelopp måste vara proportionellt och får inte överstiga 50 000 euro.

Artikel 23

Rimliga domstolsavgifter kommer att tas ut för mål vid gemenskapspatenträtten.

En avgiftstabla skall fastställas av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen eller på begäran av domstolen efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen.

Domstolsavgifterna skall betalas i förväg. En part som inte har betalt föreskriven domstolsavgift kan avstängas från deltagande i rättegången.

Artikel 24

Gemenskapspatenträtten får förlägga förhandlingar till andra medlemsstater än den där rätten har sitt säte.

Artikel 25

Gemenskapspatenträtten skall handlägga målet på det officiella EU-språket i den medlemsstat där svaranden är bosatt eller på det av den medlemsstatens officiella EU-språk som svaranden väljer, om den staten har fler än ett officiellt EU-språk. Om svaranden inte är bosatt i någon medlemsstat skall gemenskapspatenträtten handlägga målet på det officiella EU-språk gemenskapspatentet meddelades på.

Om parterna begär det och gemenskapspatenträtten samtycker kan valfritt officiellt EU-språk utses till rättegångsspråk.

Gemenskapspatenträtten får i enlighet med rättegångsreglerna höra parterna personligen, vittnen och sakkunniga på ett annat språk än rättegångsspråket. I så fall skall justitiesekreteraren se till att allt som sägs under den muntliga förhandlingen översätts till rättegångsspråket och på begäran av endera parten till det språk som den parten använder i enlighet med rättegångsreglerna.

Gemenskapspatenträtten får i enlighet med rättegångsreglerna tillåta att inlagor och andra handlingar lämnas in på ett annat språk än rättegångsspråket. Den får när som helst ålägga ifrågavarande part att tillhandahålla en översättning till rättegångsspråket av dessa handlingar.

Artikel 26

Gemenskapspatenträttens slutliga avgöranden får överklagas till förstainstansrätten inom två månader efter delgivningen av det avgörande som överklagas.

Gemenskapspatenträttens beslut enligt artikel 243 i fördraget eller artikel 256 fjärde stycket i fördraget eller enligt artikel 14 andra stycket i denna bilaga får överklagas till förstainstansrätten inom två månader efter delgivningen. Om beslutet har fattats utan att den part som påverkas negativt först blivit hörd, får emellertid den parten, inom två månader efter delgivningen, protestera till gemenskapspatenträtten, vars beslut skall gå att överklaga till förstainstansrätten.

Gemenskapspatenträttens beslut att avslå en interventionsansökan får överklagas till förstainstansrätten inom två veckor efter delgivningen.

Rättegångsreglerna får ange när och på vilka villkor beslut i processfrågor som gemenskapspatenträtten fattat under handläggningen får överklagas.

Varje part som helt eller delvis fått sin talan avslagen får överklaga i enlighet med första till fjärde styckena. Ett överklagande enligt andra och tredje styckena skall prövas och avgöras enligt förfarandet i artikel 39 i stadgan.

Artikel 27

Ett överklagande får grundas på rättsfrågor eller sakfrågor.

Om överklagandet grundas på rättsfrågor måste grunden vara antingen att gemenskapspatenträtten saknar behörighet, att den begått ett rättegångsfel som skadar den överklagande partens intressen eller att den åsidosatt gemenskapsrätten.

Om överklagandet grundas på sakfrågor måste grunden vara en omvärdering av de sakomständigheter och bevis som ingivits till gemenskapspatenträtten. Nya sakomständigheter och nya bevis får endast läggas fram om den berörda parten inte rimligtvis kunde ha förväntats inkomma med dem under behandlingen i första instans.

Ett överklagande får inte grundas endast på rättegångskostnadernas storlek och fördelning.

Artikel 28

Om överklagandet är välgrundat skall förstainstansrätten upphäva gemenskapspatenträttens avgörande och slutligt avgöra ärendet. I undantagsfall och när rättegångsreglerna medger det får förstainstansrätten återförvisa ärendet till gemenskapspatenträtten för avgörande där.

Om ett ärende återförvisas till gemenskapspatenträtten är denna bunden av förstainstansrättens beslut i rättsfrågor.

Artikel 29

Rättegångsreglerna för gemenskapspatenträtten skall innehålla alla bestämmelser som är nödvändiga för att tillämpa och vid behov komplettera denna bilaga.”

Kapitel II

Överklagande vid förstainstansrätten

Artikel 5

Antal domare vid förstainstansrätten

Artikel 48 i protokollet domstolens stadga skall ersättas av följande:

”*Artikel 48*

Förstainstansrätten skall ha 18 domare.”

Artikel 6

Rättegången vid överprövning av mål om gemenskapspatent

Följande artikel skall läggas till i protokollet om domstolens stadga:

”Artikel 61a

En avdelning med tre domare vid förstainstansrätten skall vara specialiserad på patentmål och överpröva gemenskapspatenträttens avgöranden.

Utan att tillämpningen av artikel 17 femte stycket eller artikel 50 påverkas skall domarna i överklagandeavdelningen för patentmål utses bland kandidater med erkänt mycket goda kunskaper i patenträtt och tillsättas på grundval av sin sakkunskap.

Artikel 7 och artiklarna 10–23 i bilaga [II] till stadgan skall i tillämpliga delar gälla rättegången vid överprövning i patentavdelningen vid förstainstansrätten. Medlemsstaterna och Europeiska gemenskapens institutioner får intervensera enligt vad som anges i artikel 40 första stycket.

Överprövningen skall ske på det rättegångsspråk som användes då ärendet prövades av gemenskapspatenträtten. Artikel 25 andra, tredje och fjärde styckena i bilaga [II] till stadgan gäller.”

Kapitel III

Slutbestämmelser

Artikel 7

Övergångsbestämmelser

Den första ordföranden för gemenskapspatenträtten skall tillsättas för en tid av tre år på samma sätt som rättens ledamöter. Rådet får dock besluta att det förfarande som fastställs i artikel 4 i bilaga [II] till protokollet om domstolens stadga skall tillämpas.

Omedelbart efter det att alla ledamöter i gemenskapspatenträtten har svurit eden skall rådets ordförande genom lottning utse de ledamöter som skall avgå efter de första tre åren.

Artikel 8

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* på den dag som följer efter det att den sista medlemsstaten anmält att den godkänner bestämmelserna i rådets beslut 2003/.../EG [som antagits i enlighet med artikel 229a i fördraget som ger domstolen behörighet i mål om gemenskapspatent.]

Artikel 1 i bilaga [II] till protokollet om domstolens stadga skall tillämpas från och med den dag som rådets beslut 2003/.../EG [om att ge domstolen behörighet i mål om gemenskapspatent] träder i kraft.

Utfärdat i Bryssel den [...]

På rådets vägnar
Ordförande
[...]

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

Politikområde: Immaterialrätt

Verksamhet: Att bilda ett EU-domstolssystem för patentmål

ÅTGÄRDENS BETECKNING: FÖRSLAG TILL RÅDETS BESLUT OM ATT UPPRÄTTA GEMENSKAPSPATENTRÄTTEN OCH OM ÖVERPRÖVNING VID FÖRSTAINSTANSRÄTTEN

1. BERÖRDA BUDGETRUBRIKER

Avsnitt IV - Domstolen

2. ALLMÄNNA UPPGIFTER

Genom att bilda ett domstolssystem på EU-nivå påverkar man budgetens del A (personalutgifter och övriga administrativa utgifter). Genom att domstolen får behörighet i patentmål läggs en ny typ av tvistlösning, som väntas generera ett stort antal nya ärenden på ett specialiserat område, till gemenskapens rättsutövning. Följaktligen behövs det ny personal för handläggningen. I takt med att nya gemenskapspatent meddelas kommer antalet ärenden vid gemenskapspatenträtten att stiga. EPO förväntas meddela 50 000 nya gemenskapspatent varje år, vilket, förutsatt att tvistkvoten ligger på 1 av 1000 patent i kraft, skulle innebära att antalet nya ärenden i första instans kommer att öka med 50 per år. Det är troligt att ca 25 % av de mål som avgörs i gemenskapspatenträtten överklagas till förstainstansrätten. De resurser som anses nödvändiga för startfasen av gemenskapspatenträttens arbete fram till 2014 kan tillföras gradvis beroende på vilken typ av uppgifter som skall utföras och omfattningen på dem. Om ytterligare personal behövs skall beräkningen av vad detta får för ekonomiska följder ske enligt allmän praxis för området, dvs. nya tjänster beräknas på sexmånadersbasis för det år de inrättades.

- Nödvändiga resurser under de fem första åren (2010–2014)

Det anses att sju domare (inklusive ordföranden) är ett lämpligt antal för att domstolen skall kunna fullfölja sina åtaganden under startfasen. Innan den nya domstolen kan börja sitt arbete måste domarna, i enlighet med artikel 225a femte stycket i EG-fördraget, fastställa gemenskapens civilprocessrättsliga regler, vilket i sig är en omfattande arbetsuppgift. Under startfasen måste ett utökat domarlag fatta ett antal viktiga beslut i centrala frågor. Varje domare kommer att behöva en juristsekreterare och en administrativ sekreterare till hjälp.

Då gemenskapspatentärendena är mycket tekniska till sin natur får detta också följder för förstainstansrätten när den prövar patentmål. Då ämnesområdet är mycket specialiserat och tekniskt är det nödvändigt att vid förstainstansrätten inrätta en överklagandeavdelning för patentärenden med ytterligare tre specialiserade domare. Varje domare kommer att behöva minst en juristsekreterare och en administrativ sekreterare till hjälp.

Då patentmålen gäller ämnesområden som berör den senaste tekniska utvecklingen krävs inte bara advokater i domarlaget, utan även tekniska experter. Rådet fastställde i sin gemensamma politiska strategi av den 3 mars 2003 att tekniska experter skall bistå domarna under ett ärendes hela gång. För att täcka de över 70 tekniska områdena behövs sju sådana tekniska experter (biträdande referenter) för gemenskapspatenträtten med följande uppdelning: 1) oorganisk kemi och materialvetenskap, 2) organisk kemi och polymerkemi, 3) biokemi och bioteknik, 4) allmän teknisk fysik, 5) maskinteknik, 6) informations- och kommunikationsteknik samt 7) elteknik och elektronik. För att förbereda de tekniska frågor som kommer upp i ett ärende i samband med behandling i förstainstansrätten borde det inom de mer allmänna underavdelningarna kemi, fysik och maskinteknik räcka med tre tekniska experter.

Gemenskapspatenträtten behöver också en justitiesekreterare, dessutom behövs sex tjänstemän vid diariet. Justitiesekreterarens arbete kommer att vara särskilt komplext. Gemenskapspatenträttens diarieavdelning kommer inte bara att ansvara för diarieföring utan också för korrespondens med parter och deras rättsliga representanter från hela världen, då ett ärende även kan omfatta t.ex. två parter från icke-medlemsstater. Det är nödvändigt att diarieavdelningen kan hantera inkommande korrespondens rörande civil tvistlösning på samtliga officiella gemenskapsspråk. Den måste kunna svara muntligen och skriftligen på frågor från parterna (t.ex. begäran om information om läget i förhandlingarna, tidsplaner för förhandlingar etc.) eller domarna (t.ex. begäran om ytterligare information, dokument som saknas etc.). För att säkerställa att domstolen kan fungera korrekt kan sådan daglig kontakt mellan parterna och domstolen inte ske den vanliga vägen vad gäller översättning och tolkning, utan sådana tjänster måste tillhandahållas direkt av diarieavdelningen. Dessutom skall avdelningen ansvara för samarbetet med de nationella myndigheter som i enlighet med artiklarna 244 och 256 i EG-fördraget verkställer gemenskapspatenträttens beslut. Gemenskapspatenträttens uppgift är bara att meddela avgörande, det är de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna som skall verkställa besluten. Diarieavdelningen måste säkerställa att kommunikation kan ske på det officiella språket i den medlemsstat där gemenskapsrättens beslut verkställs.

En lektor behövs troligen för att verifiera att avgörandena är språkligt korrekta, då de skrivs av domare som inte nödvändigtvis arbetar på sitt modersmål. Detta är praxis vid domstolen för att säkerställa kvaliteten, och så måste också ske för de beslut som fattas av den nya gemenskapspatenträtten och patentavdelningen vid förstainstansrätten. En forskare kommer troligen att behövas för att undersöka lagstiftning och rättspraxis i medlemsstaterna för att ge gemenskapspatenträtten de underlag den behöver för att fastställa gemenskapens rättspraxis på området. Då behörighet i civilrättsliga tvister är något nytt i gemenskapens rättssystem är det nödvändigt med forskare som kan undersöka befintliga begrepp i medlemsstaterna så att domstolen kan beakta dem i samband med nya ärenden. Ytterligare en juristsekreterare för generaladvokaten kommer troligen att behövas för de överklagandeförfaranden som enligt artikel 225.2 i EG-fördraget kan inledas vid förstainstansrätten mot avgöranden som meddelats av gemenskapspatenträtten. Samtliga beslut i patentfrågor som förstainstansrätten fattar måste utvärderas med avseende på enhetlighet och överensstämmelse med gemenskapsrätten. Om det finns en allvarlig risk för att gemenskapsrätten kan påverkas skulle denna juristsekreterare bistå generaladvokaten i de nödvändiga förhandlingarna inför domstolen. Förutom

den personal som behövs för att driva gemenskapspatenträtten i sig måste även översättningstjänsten stärkas. Slutligen behövs också ett bibliotek med immaterialrättslig ämnesinriktning. Relevanta publikationer (från samtliga medlemsstater) behövs, såsom lagböcker, tidskrifter och rättsfallssamlingar, publikationer inom olika tekniska områden samt tillgång till rättsliga och tekniska databaser.

- Infasning av mänskliga resurser

Den nya domstolen kommer av nödvändighet att genomgå en period då personalen rekryteras gradvis, beroende på vilken typ av uppgifter som skall utföras och omfattningen på dem.

Året omedelbart före det år då EU:s domstolssystem tas i drift, enligt planen 2010, räcker det med en mindre personalstyrka för nödvändiga förberedelser. Endast domarna och deras sekreterare kommer att utnämnas. Det är viktigt att samtliga domare finns på plats från början. De kommer att fastställa de rättegångsregler för patentmål som enligt artikel 224 femte stycket och artikel 225a femte stycket i EG-fördraget skall antas av domarna själva. På det här tidiga stadiet behövs även en bibliotekarie, så att arbetet med att bygga upp det immaterialrättsliga biblioteket kan påbörjas. Följaktligen har en personalstyrka på 14 personer för år 2009 förts in i tabellerna 2.3 c och 7.1.

En större (men inte fullständig) personalstyrka kommer att behövas från och med det att gemenskapspatenträtten år 2010 börjar utöva sin behörighet (se ökade utgifter i enlighet med detta i tabellerna 2.3 c och 7.2). Totalt 70 tjänster verkar rimligt för att domstolen skall kunna utföra sitt arbete. Detta inkluderar först och främst gemenskapspatenträttens sju domare. Särskilt under startfasen måste domstolen fatta ett antal viktiga beslut i centrala frågor för att fastställa viktig rättspraxis. Sådana beslut bör fattas av ett utökat domarlag snarare än av en avdelning med tre domare. Detta antal domare är nödvändigt för att säkerställa att domstolen kan fungera även om en domare är sjuk eller ledig. Vad gäller de tre domarna vid förstainstansrättens patentavdelning är det viktigt att notera att överklaganden kommer att inkomma från den tidpunkt då domstolen börjar arbeta, särskilt vad gäller interimistiska eller bevisskyddande åtgärder. Dessutom måste alla tekniska experter, sju för gemenskapspatenträtten och tre för förstainstansrätten, finnas på plats från början. Det kan inkomma ärenden som rör vilket tekniskt område som helst, och det går därför inte att minska antalet tekniska experter i startfasen. Gemenskapspatenträttens ordförande, som förutom sina rättsliga funktioner också måste sköta administrativa uppgifter och representera, kommer redan från början att behöva en kanslichef. Det kommer redan under det första året att behövas en lektor för såväl gemenskapspatenträtten som förstainstansrätten, eftersom båda domstolarna redan från början kommer att meddela avgöranden.

För startfasen räcker det dock med fem juristsekreterare för gemenskapspatenträtten och två för förstainstansrätten, tio administrativa sekreterare och en forskare. Mot bakgrund av arbetsbelastningen under startfasen torde det också räcka med en första mindre förstärkning av domstolens översättnings- och tolkningsresurser med tio översättare och tio tolkar.

Vissa tjänster kan fasas in senare allteftersom behovet uppstår (se ökning av utgifterna i tabellerna 2.3 c), 7.3 och 7.4) nedan. Detta gäller sekreterartjänsterna, där ytterligare elva tjänster planeras för år 2012. För 2014 planeras ytterligare tre juristsekreterare för domarna vid gemenskapspatenträtten och förstainstansrätten så att alla domare bistås av en juristsekreterare. Samma år behövs troligen ytterligare en juristsekreterare till generaladvokaten, då antalet beslut från förstainstansrätten i mål som gäller överklaganden av gemenskapspatenträttens avgöranden kommer att ha nått sådana nivåer att granskningen av dem inför eventuell förnyad behandling motiverar ytterligare en tjänst. Allteftersom arbetsbelastningen ökar kommer det under 2014 också att behövas ytterligare en forskare. Slutligen kan domstolens översättnings- och tolkningsresurser gradvis utökas i förhållande till arbetsbelastningen, dvs. ytterligare 10 personer år 2012 och ytterligare 18 år 2014. År 2014 kommer det totala antalet anställda vid gemenskapspatenträtten följaktligen att uppgå till 114 tjänster.

2.1. Sammanlagda anslag för åtgärden (del B): miljoner euro i åtagandebemyndiganden

0 euro

2.2. Tillämpningsperiod:

Start: 2009

Slut: tills vidare

2.3. Flerårig total utgiftsberäkning:

- a) Förfalloplan för åtagandebemyndiganden/betalningsbemyndiganden (finansiellt stöd) (*se punkt 6.1.1*)

Ej tillämpligt

- b) Tekniskt och administrativt stöd och stödutgifter (*se punkt 6.1.2*)

Ej tillämpligt

- c) Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter och övriga administrativa utgifter
(se punkt 7)

År (n)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Driftsår	---	I	II	III	IV	V
Nya mål i första instans	0	50	100	150	200	250
Tjänster:						
Rätts-utövning	13	49	49	60	60	65
Bibliotek	1	1	1	1	1	1
Översättning/ Tolkning	---	20	20	30	30	48
Totalt	14	70	70	91	91	114

ÅB/BB i euro	3 257 000	7 115 000	10 472 000	11 606 000	12 740 000	13 982 000
--------------	-----------	-----------	------------	------------	------------	------------

2.4. Förenlighet med den ekonomiska planeringen och budgetplanen

Ej tillämpligt

2.5. Påverkan på inkomsterna:

[...] Inkomsterna påverkas inte (gäller tekniska aspekter på genomförandet av en åtgärd)

ELLER

[X] Inkomsterna påverkas enligt följande:

Enligt förslaget skall parterna betala rimliga domstolsavgifter för tvistlösning rörande gemenskapspatent i första och andra instans (se artikel 23 i bilaga II till stadgan). Hur stora intäkterna blir kan dock inte sägas med bestämdhet. Det belopp som skall tas ut bör skapa jämvikt mellan principen om rätt till domstolsprövning och det rimliga i att parterna bidrar till gemenskapspatenträttens kostnader för att lösa deras privata tvister. I vilket fall som helst kommer intäkterna från domstolsavgifterna bara att bidra mycket marginellt till att täcka de samlade utgifterna och det finns inga förväntningar på att åstadkomma egenfinansiering genom avgifter. En avgiftstabla där de exakta avgiftsbeloppen anges skall fastställas av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen eller på begäran från domstolen efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen.

3. BUDGETTEKNISKA UPPGIFTER

Typ av utgifter		Nya	Deltagande EFTA	Deltagande av kandidatländer	Rubrik i budgetplanen
Icke-obl. utg.	Icke-diff. anslag	JA	NEJ	NEJ	nr 5

4. RÄTTSLIG GRUND

Artiklarna 225a och 245 i EG-fördraget.

5. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN OCH SKÄL FÖR ÅTGÄRDEN

5.1. Behovet av gemenskapsåtgärder

5.1.1. Mål för åtgärden

Det föreslagna rådsbeslutet ingår i ett övergripande projekt för att upprätta ett gemenskapspatentsystem. Genom att man ändrar i EPC (Europeiska patentkonventionen) kan gemenskapen anslutas till konventionen och EPO (Europeiska patentverket) bemyndigas att meddela gemenskapspatent som kommer att ge innehavarna rättigheter enligt rådets förordning om gemenskapspatent. Efter en övergångsperiod skall särskilt talan om intrång i och giltighet för dessa rättigheter väckas vid ett EU-domstolssystem. Genom dessa åtgärder reformeras systemet för patentskydd i EU, vilket hittills kännetecknats av nationella patent med tvistlösning inför nationella domstolar, och genomförs de anpassningar som det europeiska näringslivet behöver på grund av att det i allt större utsträckning arbetar transnationellt på den inre marknaden. Tanken är att åtgärderna skall förbättra konkurrenskraften för EU:s innovativa företag genom att åstadkomma ett patentskydd på EU-nivå som kan försvaras genom talan vid en enda EU-instans, vars avgöranden har verkan i hela EU.

Som en del av detta övergripande projekt är föreliggande förslags målsättning att upprätta en gemenskapspatenträtt för mål om gemenskapspatent i första instans och att sörja för de bestämmelser som krävs för att förstainstansrätten skall kunna ta på sig sin nya roll som överprövningsinstans i förhållande till gemenskapspatenträtten.

5.1.2. Förhandsutvärdering

Att det behövs ett EU-övergripande patentsystem är allmänt erkänt sedan årtionden. Det första initiativet i riktning mot ett sådant system ledde fram till EPC den 5 oktober 1973 och resulterade i en harmonisering av beviljandeprocessen för europapatent vid EPO men omfattade varken bestämmelser om vilka rättigheter patentet medförde eller om att upprätta ett enhetligt domstolssystem för tvisthandläggning. Detta lämnades åt nationell lagstiftning och rättsutövning i de konventionsanslutna staterna. I ett andra initiativ försökte EG-länderna skapa ett gemenskapspatent på grundval av en mellanstatlig överenskommelse som även omfattade tvistlösning. Gemenskapens patentkonvention undertecknades i Luxemburg den 15 december 1975 och följdes av ett avtal undertecknat i Luxemburg den 15 december 1989 om gemenskapspatent som omfattar ett protokoll om lösning av tvister i fråga om intrång i och giltighet för gemenskapspatent. Konventionen trädde dock aldrig i kraft. I samband med Europeiska rådets möte i Amsterdam i juni 1997 (handlingsplanen för den inre marknaden) offentliggjorde kommissionen en grönbok om att främja innovation med hjälp av

patent. Rådfrågningarna kring grönboken och kommentarerna under utfrågningen den 25 och 26 november 1997 visade på ett tydligt stöd för tanken på ett gemenskapspatentsystem. Slutligen togs frågan upp vid Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000 där man uppmanade till att upprätta ett gemenskapspatentsystem. Rådet enades i sin gemensamma politiska strategi från den 3 mars 2003 om ett antal centrala inslag i gemenskapspatentsystemet, bl.a. domstolssystemet som innebär att gemenskapspatenträtten skall upprättas på grundval av artikel 225a i EG-fördraget.

5.2. Planerad verksamhet och villkor för finansiering via budgeten

Förslaget är en central bit i EU:s planerade patentsystem. Det innehåller de bestämmelser som behövs för att upprätta en gemenskapspatenträtt som kommer att handlägga de tvister rörande gemenskapspatent som domstolen får behörighet för. Beslutet innehåller vidare de bestämmelser som krävs för att anpassa förstainstansrätten, som får rollen av andra instans för överprövning av gemenskapspatenträttens avgöranden. Ett effektivt domstolssystem på EU nivå behöver lämpliga resurser. Domstolspersonal måste anställas (domare, justitiesekreterare, biträdande referenter, juristsekreterare, lektörer, forskare, sekreterare, översättare, tolkar, bibliotekarie), domstolssalar och utrustning (kontorsutrustning, telekom-utrustning, bibliotek) måste tillhandahållas.

5.3. Genomförandebestämmelser

Nödvändig personal enligt 5.2 kommer att vara regelrätt anställd av domstolen.

6. BUDGETKONSEKVENSER

6.1. Totala budgetkonsekvenser för del B (för hela programperioden)

Ej tillämpligt

6.2. Kostnadsberäkning per åtgärd för del B (för hela programtiden)

Ej tillämpligt

7. EFFEKTER PÅ PERSONALRESURSER OCH ADMINISTRATIVA UTGIFTER

7.1. Året innan EU-domstolssystemet tas i drift (2009)

I tabellerna nedan visas effekterna på personalresurser och administrativa utgifter året innan EU-domstolssystemet tas i drift. (GPR=gemenskapspatenträtten, FIR= förstainstansrätten)

7.1.1. Personalbehov för åtgärden

Typ av tjänster		Personal som krävs för att förvalta åtgärden (befintliga plus ev. ytterligare personalresurser)		Totalt	Beskrivning av de arbetsuppgifter som den planerade åtgärden för med sig
		Fast anställda	Tillfälligt anställda		
Fast anställda eller tillfälligt anställda	domare	10		10	GPR: (1 ordförande, 6 domare) FIR: 3 domare
	B	1		1	bibliotekarie
	C	3		3	sekreterare
Totalt		14		14	

7.1.2. Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov

Typ av personalresurser	Belopp i euro	Beräkningsmetod *
domare	2 825 000	GPR: 275 000 euro x 7 FIR: 300 000 euro x 3
tjänstemän (B, C)	432 000	108 000 euro x 4
Totalt	3 257 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

7.1.3. Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden 2009

Budgetrubrik (nummer och beteckning)	Belopp i euro	Beräkningsmetod
Totalt (avdelning A7)		
A0701 – Tjänsteresor		
A07030 – Möten		
A07031 - Kommittéer vars hörande är obligatoriskt ¹		
A07031 - Kommittéer vars hörande ej är obligatoriskt ¹		
A07040 – Konferenser m.m.		
A0705 - Studier och samråd		
Övriga utgifter (ange vilka)		
Informationssystem (A-5001/A-4300)		
Övriga utgifter i del A: Bibliotek		
Totalt	0	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

¹ Ange vilken typ av kommitté samt vilken av de två kategorierna den tillhör.

I.	Totalbelopp/år (tabell 7.1.2 + 7.1.3)	3 257 000 euro
II.	Varaktighet	tills vidare

7.2. EU-domstolssystemets två första driftsår (2010–2011)

I tabellerna nedan visas effekterna på personalresurser och administrativa utgifter 2010–2011, EU-domstolssystemets två första driftsår.

7.2.1. Personalbehov för åtgärden

Typ av tjänster		Personal som krävs för att förvalta åtgärden (befintliga plus ev. ytterligare personalresurser)		Totalt	Beskrivning av de arbetsuppgifter som den planerade åtgärden för med sig
		Fast anställda	Tillfälligt anställda		
Fast anställda eller tillfälligt anställda	domare	10		10	GPR: (1 ordförande, 6 domare) FIR: 3 domare
	justitiesekreterare	1		1	justitiesekreterare vid GPR
	A	10		10	biträdande referenter: 7 GPR, 3 FIR
	övriga A	11		11	GPR 7 (5 juristsekreterare, 1 lektör, 1 chef för ordförandens kansli) FIR: 3 (2 juristsekreterare, 1 lektör)
					GPR och FIR: 1 forskare
	B	6		6	diarie vid GPR
	C	10		10	GPR: 7 (sekreterare) FIR: 3 (sekreterare)
	D	1		1	chaufför åt ordföranden i GPR
Delsumma		49		49	
Andra personalresurser för allmänna uppgifter i domstolen		1		1	bibliotekarie
		10		10	översättare
		10		10	tolkar
Delsumma		21		21	
Totalt		70		70	

7.2.2. Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov

7.2.2.1. Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter 2010

Typ av personalresurser	Belopp i euro	Beräkningsmetod *
domare (GPR och FIR)	2 825 000	GPR: 275 000 euro x 7 FIR: 300 000 euro x 3
justitiesekreterare vid GPR	138 000	275 000 euro/2
tjänstemän vid GPR och FIR (A-, B-, C-, D-poster)	324 000	108 000 euro x 3
	1 890 000	108 000 euro x 35/2
Delsumma	5 177 000	
andra personalresurser för allmänna uppgifter i domstolen		
bibliotekarie	108 000	108 000 x 1
översättare/tolkar	1 080 000	108 000 euro x 20/2
Totalt	6 365 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader. Nya tjänster under 2010 har beräknats på sex månader.

7.2.2.2. Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter 2011

Typ av personalresurser	Belopp i euro	Beräkningsmetod *
domare och justitiesekreterare	3 100 000	GPR: 275 000 euro x 8 FIR: 300 000 euro x 3
tjänstemän vid GPR och FIR (A-, B-, C-, D-poster)	4 104 000	108 000 euro x 38
Delsumma	7 204 000	
andra personalresurser för allmänna uppgifter i domstolen (översättning, tolkning, bibliotek)	2 268 000	108 000 euro x 21
Ttalt	9 472 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

7.2.3. Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden

7.2.3.1. Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden 2010

Budgetrubrik (nummer och beteckning)	Belopp i euro	Beräkningsmetod
Totalt (avdelning A7) A0701 – Tjänsteresor A07030 – Möten A07031 - Kommittéer vars hörande är obligatoriskt ¹ A07031 - Kommittéer vars hörande ej är obligatoriskt ¹ A07040 – Konferenser m.m. A0705 - Studier och samråd Övriga utgifter (ange vilka)	p.m.	
Informationssystem (A-5001/A-4300)		
Övriga utgifter i del A: Bibliotek	750 000	
Totalt	750 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

¹ Ange vilken typ av kommitté samt vilken av de två kategorierna den tillhör.

7.2.3.2. Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden 2011

Budgetrubrik (nummer och beteckning)	Belopp i euro	Beräkningsmetod
Totalt (avdelning A7) A0701 – Tjänsteresor A07030 – Möten A07031 - Kommittéer vars hörande är obligatoriskt ¹ A07031 - Kommittéer vars hörande ej är obligatoriskt ¹ A07040 – Konferenser m.m. A0705 - Studier och samråd Övriga utgifter (ange vilka)	p.m.	
Informationssystem (A-5001/A-4300)		
Övriga utgifter i del A: Bibliotek	1 000 000	
Totalt	1 000 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

¹ Ange vilken typ av kommitté samt vilken av de två kategorierna den tillhör.

I.	Totalbelopp/år (tabell 7.2.2 +7.2.3)	
	Totalbelopp 2010	7 115 000 euro
	Totalbelopp 2011	10 472 000 euro
II.	Varaktighet	tills vidare

7.3. EU-domstolssystemets tredje och fjärde driftsår (2012–2013)

I tabellerna nedan visas effekterna på personalresurser och administrativa utgifter 2012–2013, EU-domstolssystemets tredje och fjärde driftsår.

7.3.1. Personalbehov för åtgärden

Typ av tjänster		Personal som krävs för att förvalta åtgärden (befintliga plus ev. ytterligare personalresurser)		Totalt	Beskrivning av de arbetsuppgifter som den planerade åtgärden för med sig
		Fast anställda	Tillfälligt anställda		
Fast anställda eller tillfälligt anställda	domare	10		10	GPR: (1 ordförande, 6 domare) FIR: 3 domare
	justitie-sekreterare	1		1	justitiesekreterare vid GPR
	A	10		10	biträdande referenter: 7 GPR, 3 FIR
	övriga A	11		11	GPR 7 (5 juristsekreterare, 1 lektör, 1 chef för ordförandens kansli) FIR: 3 (2 juristsekreterare, 1 lektör)
					GPR och FIR: 1 forskare
	B	6		6	6 (diarie vid GPR)
	C	21		21	GPR: 15 (sekreterare) FIR: 6 (sekreterare)
	D	1		1	chaufför åt ordföranden i GPR
Delsumma		60		60	
andra personalresurser för allmänna uppgifter i domstolen		1		1	bibliotekarie
		15		15	översättare
		15		15	tolkar
Delsumma		31		31	
Totalt		91		91	

7.3.2. Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov

7.3.2.1. Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter 2012

Typ av personalresurser	Belopp i euro	Beräkningsmetod *
domare och justitiesekreterare	3 100 000	GPR: 275 000 euro x 8 FIR: 300 000 euro x 3
tjänstemän vid GPR och FIR (A-, B-, C-, D-poster)	4 104 000	108 000 euro x 38
	594 000	108 000 euro x 11/2
Delsumma	7 798 000	
andra personalresurser för allmänna uppgifter i domstolen (översättare, tolkar, bibliotekarie)	2 268 000	108 000 x 1
	540 000	108 000 euro x 10/2
Delsumma	2 808 000	
Totalt	10 606 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader. Nya tjänster under 2012 har beräknats på sex månader.

7.3.2.2. Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter 2013

Typ av personalresurser	Belopp i euro	Beräkningsmetod *
domare och justitiesekreterare	3 100 000	GPR: 275 000 euro x 8 FIR: 300 000 euro x 3
tjänstemän vid GPR och FIR (A-, B-, C-, D-poster)	5 292 000	108 000 euro x 49
Delsumma	8 392 000	
andra personalresurser för allmänna uppgifter i domstolen (översättning, tolkning, bibliotekarie)	3 348 000	108 000 euro x 31
Totalt	11 740 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

7.3.3. Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden för åren 2012 och 2013

Budgetrubrik (nummer och beteckning)	Belopp i euro	Beräkningsmetod
Totalt (avdelning A7) A0701 – Tjänsteresor A07030 – Möten A07031 - Kommittéer vars hörande är obligatoriskt ¹ A07031 - Kommittéer vars hörande ej är obligatoriskt ¹ A07040 – Konferenser m.m. A0705 - Studier och samråd Övriga utgifter (ange vilka)	p.m.	
Informationssystem (A-5001/A-4300)		
Övriga utgifter i del A: Bibliotek	1 000 000	
Totalt	1 000 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

¹ Ange vilken typ av kommitté samt vilken av de två kategorierna den tillhör.

I.	Totalbelopp/år (tabell 7.3.2 +7.3.3)	
	Totalbelopp 2012	11 606 000 euro
	Totalbelopp 2013	12 440 000 euro
II.	Varaktighet	tills vidare

7.4. Avslutning på startfasen (2014)

I tabellerna nedan visas effekterna på personalresurser och administrativa utgifter 2014, slutet av startfasen, då personalstyrkan vid EU-domstolen kommer att vara komplett.

7.4.1. Personalbehov för åtgärden

Typ av tjänster		Personal som krävs för att förvalta åtgärden (befintliga plus ev. ytterligare personalresurser)		Totalt	Beskrivning av de arbetsuppgifter som den planerade åtgärden för med sig
		Fast anställda	Tillfälligt anställda		
Fast anställda eller tillfälligt anställda	domare	10		10	GPR: (1 ordförande, 6 domare) FIR: 3 domare
	justitiesekreterare	1		1	justitiesekreterare vid GPR
	A	10		10	biträdande referenter: 7 GPR, 3 FIR
	övriga A	16		16	GPR 7 (7 juristsekreterare, 1 lektor, 1 chef för ordförandens kansli) FIR: 3 (3 juristsekreterare, 1 lektor)
					GPR och FIR: 1 forskare
	B	6		6	6 (diarie vid GPR)
	C	21		21	GPR: 15 (sekreterare) FIR: 6 (sekreterare)
	D	1		1	chaufför åt ordföranden i GPR
Delsumma		65		65	
andra personalresurser för allmänna uppgifter i domstolen		1		1	bibliotekarie
		24		24	översättare
		24		24	tolkar
Delsumma		49		49	
Totalt		114		114	

7.4.2. Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov

Typ av personalresurser	Belopp i euro	Beräkningsmetod *
domare och justitiesekreterare	3 100 000	GPR: 275 000 euro x 8 FIR: 300 000 euro x 3
tjänstemän vid GPR och FIR (A-, B-, C-, D-poster)	5 292 000	108 000 euro x 49
	270 000	108 000 euro x 5/2
Delsumma	8 662 000	
andra personalresurser för allmänna uppgifter i domstolen (översättare, tolkar, bibliotekarie)	3 348 000	108 000 x 31
	972 000	108 000 euro x 18/2
Delsumma	4 320 000	
Totalt	12 982 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader. Nya tjänster under 2014 har beräknats på sex månader.

7.4.3. Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden

Budgetrubrik (nummer och beteckning)	Belopp i euro	Beräkningsmetod
Totalt (avdelning A7) A0701 – Tjänsteresor A07030 – Möten A07031 - Kommittéer vars hörande är obligatoriskt ¹ A07031 - Kommittéer vars hörande ej är obligatoriskt ¹ A07040 – Konferenser m.m. A0705 - Studier och samråd Övriga utgifter (ange vilka)	p.m.	
Informationssystem (A-5001/A-4300)		
Övriga utgifter i del A: Bibliotek	1 000 000	
Totalt	1 000 000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

¹ Ange vilken typ av kommitté samt vilken av de två kategorierna den tillhör.

I.	Totalbelopp/år (tabell 7.4.2 +7.4.3)	13 982 000 euro
II.	Varaktighet	tills vidare

8. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

8.1. Metod för uppföljning

I den gemensamma politiska strategin från den 3 mars 2003 planerar rådet (punkt 5) en översynsmetod för gemenskapspatentsystemet, inklusive EU-domstolssystemet. Vad gäller föreliggande besluts innehåll bör gemenskapspatenträttens organisation och de bestämmelser i domstolens stadga som gäller arbetet vid gemenskapspatenträtten som första instans och förstainstansrättens arbete vid överklagan ses över mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts. Kommissionen kommer att behöva rådfråga domstolen och berörda kretsar för att få in information om hur EU:s domstolssystem fungerar, varpå den kommer att utvärdera den insamlade informationen och föreslå ändringar i beslutet om det är påkallat.

8.2. Planerad form och tidsplan för utvärderingar

På grundval av den gemensamma politiska strategi som rådet antog den 3 mars 2003 kommer kommissionen att lägga fram en rapport om hur alla aspekter av gemenskapspatentet, även domstolssystemet, fungerar fem år efter det att det första gemenskapspatentet har meddelats. Ytterligare översyn kommer att genomföras regelbundet.

9. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING

Detta är ovidkommande. Förslaget handlar om att skapa gemenskapspatenträtten och en överklagandeavdelning vid förstainstansrätten. Det berör inte något politikområde där det finns risk för bedrägerier.

KONSEKVENSBEDÖMNING

FÖRSLAGETS KONSEKVENSER FÖR FÖRETAG, SÄRSKILT SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

BETECKNING PÅ FÖRSLAGET

Förslag till rådets beslut om att upprätta gemenskapspatenträtten och om överprövning vid förstainstansrätten

DOKUMENTETS REFERENSNUMMER

FÖRSLAGET

1. Med hänsyn till subsidiaritetsprincipen, varför behövs det en gemenskapslagstiftning på detta område, och vilka är huvudmålen?

Målsättningen för gemenskapspatentsystemet är att åstadkomma ett EU-övergripande patentskydd som kan försvaras via talan inför en enda domstol med enhetligt arbets- och synsätt. Den målsättningen kan bara uppnås på EU-nivå.

KONSEKVENSER FÖR FÖRETAGEN

2. Vilka kommer att påverkas av förslaget?

– Vilka näringsgrenar?

Alla näringsgrenar som hanterar patenterbara tekniska uppfinningar berörs av gemenskapspatentsystemet. I händelse av tvist kan de vara part i ett mål vid EU-domstolssystemet.

– Vilken storlek har de företag som berörs (vilken är andelen små och medelstora företag)?

Teoretiskt sett kan alla företag oberoende av storlek vara part i mål om gemenskapspatent som handläggs vid EU:s domstolssystem. T.ex. kan innehavaren till ett gemenskapspatent som kärande försvara sina rättigheter i kraft av gemenskapspatentet vid gemenskapspatenträtten. En tredje part kan som kärande inleda en ogiltighetstalan mot ett gemenskapspatent som ger innehavaren en ensamrätt, vilken han eller hon anser vara ogiltig. Som svarande kan rättshavaren försvara patentets giltighet eller som tredje part försvara sig själv mot ett påstått intrång i ett gemenskapspatent.

Med hjälp av gemenskapspatentsystemet hoppas man göra patentskydd på uppfinningar mera attraktivt särskilt för små och medelstora företag, vilket särskilt kommer att öka betydelsen för den här gruppen. Hitintills meddelas patent i en medlemsstat med verkan i denna medlemsstat, och tvistlösningen sköts av de nationella domstolarna i samma medlemsstat enligt nationell patenträtt och nationellt rättegångsförfarande, varvid detta sista är särskilt svårhanterligt för små och

medelstora företag. Genom det planerade EU-övergripande domstolssystemet kommer en enhetlig patenträtt med giltighet i hela EU att kunna försvaras i ett gemensamt rättegångsförfarande med enhetligt arbets- och synsätt.

3. Vad måste företagen göra för att följa förslaget?

Företagen kommer bara att påverkas när de deltar i tvister om gemenskapspatent. Då måste de bekanta sig med förfarandet vid EU:s domstolssystem.

4. Vilka ekonomiska effekter är det sannolikt att förslaget får?

Förslaget kommer endast att få ekonomisk verkan i kombination med andra rättsinstrument inriktade på att upprätta gemenskapspatentsystemet. I det stora hela kommer gemenskapspatentsystemet att ha en positiv ekonomisk effekt. Närmare bestämt enligt nedan:

– för investeringar och nyetablering av företag?

Gemenskapspatentsystemet kommer att inverka positivt på investeringsviljan till följd av att det rättsliga skyddet för uppfinningar förbättras i EU. Utsikterna till återbäring på investeringar i innovativ teknik blir bättre, vilket fungerar som investeringsincitament. Eftersom bättre rättsligt skydd vidare kommer att bli billigare kommer företagen att kunna använda sina anslag till forskning och utveckling på ett effektivare sätt, vilket kommer att leda till fler uppfinningar, vilket i sin tur kommer att stimulera investeringar inriktade på att exploatera uppfinningarna ekonomiskt. Verksamhetspatentskydd är dessutom ofta det rättsliga fundament som ekonomiskt framgångsrika företag bygger sin framgång på. Därför kommer ett mera integrerat, enklare och billigare patentskydd att leda till att det startas fler företag.

– för företagens konkurrenskraft?

Gemenskapspatentsystemet kommer att göra patentskydd effektivare, enklare och billigare inte bara för de företag som redan använder sig av patentskydd i sina affärsstrategier, utan också göra patentering mera lättåtkomligt för andra företag, särskilt de små och medelstora. Möjligheten att skydda en uppfinning och den därtill kopplade investeringen på EU-nivå kommer att stärka alla företag som använder patent i sin strategi när de konkurrerar på den inre marknaden. Vidare kommer det europeiska näringslivets konkurrenskraft att stärkas globalt jämfört med viktigare handelspartner och konkurrenter. Idag är patentskydd i t.ex. USA eller Japan avsevärt billigare än i EU antingen det söks nationellt eller via EPO. Följaktligen kan företag i USA och Japan utveckla patenterade produkter till väsentligt lägre priser och sedan marknadsföra dem internationellt. Genom gemenskapspatentsystemet hoppas man undanröja detta hinder för europeisk konkurrenskraft.

– för sysselsättningen?

Ökade investeringar i innovativ teknik och stärkt konkurrenskraft för europeiska företag kommer att leda till att det skapas nya arbetstillfällen. Dessa nya arbetstillfällen kan förväntas över hela skalan av tekniska områden och till dessa områden kopplade företag. Särskilt den moderna, innovativa tekniken som spelar en stadigt växande roll i en kunskapsbaserad global ekonomi kommer att ha fördelar.

5. Innehåller förslaget åtgärder där hänsyn tas till de små och medelstora företagens speciella situation (lägre eller andra krav osv.)?

Detta är ovidkommande. Det går inte att göra någon skillnad mellan företag på grundval av storlek när det gäller att upprätta, organisera och fastställa ett rättegångsförfarande vid gemenskapspatenträtten och förstainstansrättens överklagandeavdelning.

SAMRÅD

6. Förteckning över organisationer med vilka samråd skett, samt redogörelse för huvuddragen i deras ställningstagande.

Att det behövs ett EU-övergripande patentsystem är allmänt erkänt sedan årtionden. Det första initiativet i riktning mot ett sådant system ledde fram till EPC den 5 oktober 1973 och resulterade i en harmonisering av beviljandeprocessen för europapatent vid EPO men omfattade varken bestämmelser om vilka rättigheter patentet medförde eller om att upprätta ett enhetligt domstolssystem för tvisthandläggning. Detta lämnades åt nationell lagstiftning och rättsutövning i de konventionsanslutna staterna. I ett andra initiativ försökte EG-länderna skapa ett gemenskapspatent på grundval av en mellanstatlig överenskommelse som även omfattade tvistlösning. Gemenskapens patentkonvention undertecknades i Luxemburg den 15 december 1975 och följdes av ett avtal undertecknat i Luxemburg den 15 december 1989 om gemenskapspatent som omfattar ett protokoll om lösning av tvister i fråga om intrång i och giltighet för gemenskapspatent. Konventionen trädde dock aldrig i kraft. I samband med Europeiska rådets möte i Amsterdam i juni 1997 (handlingsplanen för den inre marknaden) offentliggjorde kommissionen en grönbok om att främja innovation med hjälp av patent. Rådfrågningarna kring grönboken och kommentarerna under hearingen den 25 och 26 november 1997 visade på ett tydligt stöd för tanken på ett gemenskapspatentsystem. Slutligen togs frågan upp vid Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000 där man uppmanade till att upprätta ett gemenskapspatentsystem. Rådet enades i sin gemensamma politiska strategi från den 3 mars 2003 om ett antal centrala inslag i gemenskapspatentsystemet, bl.a. EU-domstolssystemet som innebär att gemenskapspatenträtten skall upprättas på grundval av artikel 225a i EG-fördraget.